

KYAMK
University of Applied Sciences

Toimitus:

Nina Hartikainen

Marja-Liisa Neuvonen-Rauhala

LCCE®

– Käytänteitä ja kokeiluja

Toimitus:

**Nina Hartikainen (päätoimittaja),
Marja-Liisa Neuvonen-Rauhala**

Kannen kuva:

Marika Taina

Graafinen suunnittelu:

Vinkeä Design Oy, Petri Hurme

Julkaisija:

Kyminlaakson ammattikorkeakoulu 2015

Paino:

Tammerprint Oy

**Kyminlaakson ammattikorkeakoulun julkaisuja.
Sarja A. Nro 70**

ISBN (NID): 978-952-306-133-0

ISBN (PDF): 978-952-306-134-7

ISSN: 1239-9086

ISSN-L:1239-9086

Tekijät

Heli Abdel Rahman,

TaM, tiimivastaava

Esko Ahola,

TaM, lehtori

Eeva-Liisa Frilander-Paavilainen,

KT, yliopettaja

Nina Hartikainen,

VTM, lehtori

Petteri Ikonen,

TaT, koulutusjohtaja

Hannele Lappalainen,

KTM, lehtori

Ari Lindeman,

KTM, tiimivastaava

Martti Kettunen,

DI, yliopettaja

Seija Kiuru,

KteO, lehtori

Päivi Korhonen,

FM, lehtori

Pekka Malinen,

DI, lehtori

Jari-Pekka Muotio,

artenomi, pt.tuntiopettaja

Leena Mäkelä-Marttinen,

FT, yliopettaja

Marja-Liisa Neuvonen-Rauhala,

YTT, koulutusjohtaja

Kirsi Rouhiainen,

KTM, lehtori

Sinikka Ruohonen,

KT, yliopettaja

Marjo Suviranta,

TaM, lehtori

Sini Taimela,

KTM, lehtori

Heta Vilén,

Tradenomi (ylempi AMK), yritysysteistyösuunnittelija

Ilkka Virolainen,

KTT, pt.tuntiopettaja

Johdanto: Kohti osaamisen ekosysteemiä

Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa (Kyamk) on julkaistu vuodesta 2009 alkaen Learning and Competence Creating Ecosystem, LCCE® -kirjoja, jotka avaavat ja kokoavat LCCE®-mallin mukaisten ekosysteemien (oppiminen ja innovaatiot) kehittämistyötä ja keskustelua, joka on jatkunut Kyamkissa mallin palkitsemisesta asti. Mallin laajuudesta ja elinvoimasta kertoo se, miten monia erilaisia kokeiluja, lähestymistapoja ja näkökulmia opetuksen, osaamisen ja innovaatioiden kehittämiseen sekä työelämäyhteistyöhön LCCE®-malli voi kattaa ja toisaalta inspiroida.

LCCE®-malli toimii parhaiten työelämä- ja käytäntölähtöisyyden viitekehyksenä, joka oikeuttaa ja velvoittaa jatkuvaan ekosysteemiseen kokeilemiseen ja kehittämiseen yhdessä työelämän ja kumppaniverkostojen kanssa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että työelämän, opetuksen sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-toiminnan (TKT) ekosysteemit yhdistyvät – joskin paradoksaalisesti samaan aikaan eriytyvät maailman muutosten myllerryksessä. Toiminnan ketteryyden pyrkimykset vahvistavat tätä kehitystä; ei voida pitäytyä kaavoihin kangistuneissa malleissa. Sen sijaan eletään ajassa ja sovelletaan erilaisia menetelmiä, keinoja ja lähestymistapoja.

Yhdistymistä kuvaa se, että osaamisen kehittäminen ja innovaatioiden tuottaminen voi tapahtua missä tahansa, milloin tahansa. Siksi ei ole syytä rajata ympäristöjä, joissa oppiminen ja oivallus tapahtuvat. Kaikki kontekstit fyysisistä virtuaalisiin ovat oppimisen paikkoja, jotka kartuttavat osaamista ja samalla kehittävät toimintaympäristöään. Nämä tapahtumapaikat voivat sijaita niin oppilaitoksissa kuin työpaikoilla sekä Suomessa että ulkomailla. Siis missä tahansa.

Tämä julkaisu jatkaa keskustelua ammattikorkeakoulun osaamisen kehittämisen ekosysteemistä: mistä se koostuu, mitä siellä tapahtuu, miten osaamisen kehittämistä voidaan tukea ja tuetaan. Samalla artikkelit nostavat esiin kysymyksiä, jotka ovat ajankohtaisia muutosten myllerryksissä. Artikkelit heijastelevat hybrididiä toimintaympäristöä, joka hakee uutta ja yhdistää työelämän kokemusta monialaisessa osaamisen ekosysteemissä. Korkeakoulut ja muut oppilaitokset rakentuvat uudenaikaisiksi osaamisverkkojen kutojiksi opiskelijoilleen.

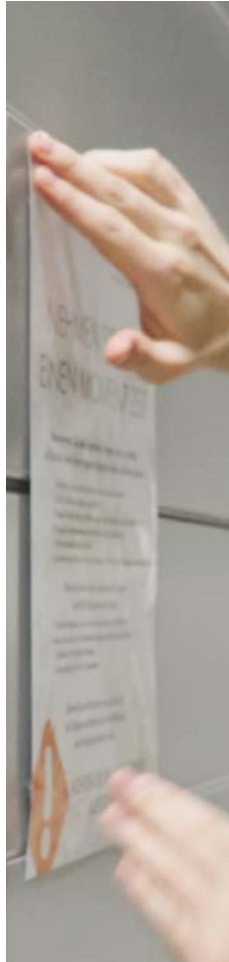
Opettajasta tulee verkottaja ja osaamisen arvioitsija. Opettajan tehtävästä on kehkeytymässä fasilitaattorin korostamisvaiheen jälkeen jotain ihan uutta, esimerkiksi valmentaja. Fasilitointi ja ohjaus siirtyvät digiaikaan tiedonvälittämisen ja -siirron ohella. Jopa toiminnot siirtyvät digiulottuvuuteen – muun muassa pilveen. Digitalisaation merkitys kasvaa, kun kansainvälistyminen lisääntyy ja globalisaation mahdollisuudet käytetään hyväksi.

Opiskelijan rooli oman osaamisensa suunnittelijana ja kehittäjänä korostuu. Opiskelija on subjekti ja aktiivinen toimija, joka kiinnittyy niihin kohtiin verkostojen, jotka tuottavat hänelle hänen haluamaansa osaamista. Opiskelija saattaa olla ensisijaisesti ammattilainen ja asiantuntija, joka kehittää ja reflektoi osaamistaan tai haluaa arvioituttaa osaamisensa tutkinnon näkökulmasta. Osaaminen rakennetaan tulevaisuudessa yhdessä ekosysteemeissä, jotka koostuvat erilaisista elementeistä, toimijoista ja ulottuvuuksista.

Sisällys

Osa 1	
Opiskella voi myös työtä tekemällä.....	7
Harjoittelu – työelämäyhteistyön paljastava peili.....	9
Opinnäytetyöprosessin työkalupakki työelämäkumppanuuksissa.....	12
Yhteistyötä viestinnässä UPM Kymin tehtaalla.....	16
Osa 2	
Osaamisen määrittely ja arviointi uudistuvat.....	19
Coaching opetuksessa.....	21
Uusia tapoja projektien opiskelijaviestintään.....	23
GYMNAESTRADA 2015 Helsinki – hedelmällinen yhteistyö kolmannen sektorin kanssa.....	26
TKI:n ja opetuksen integrointi informaatioteknologian tiimissä.....	28
Ideasta innovaatioon –opintojaksolla opiskelijatiimi voi voittaa puhdasta rahaa.....	32
Osa 3	
Monimuotoista – monialaista – monisuuntaista oppimista.....	35
Muotoilijasta diginatiiviin – digituottajuus on täällä.....	39
”Made by MINÄ”.....	42
Osa 4	
Presidentinlinnasta perinnerakentamiseen – Restauroinnin LCCE®-kärkihankkeet vuosina 2012–2015.....	47
Designers’ Village 2014–2015.....	55
Kansanooppera Kustaan sota.....	57
Kouvolan Muodin Yössä kohtaavat journalismi, muoti ja tapahtumaosaaminen.....	62
Osa 5	
Työelämäjaksojen kokemukset – me osataan!.....	65
Uusien viestintävälineiden kokeilu Vetovoimainen Kymenlaakso -hankkeessa.....	67
Uudesta opettajuudesta kansainväliseen opettajuuteen.....	70
Kirjallisuutta.....	73

OSA

Opiskella voi myös työtä tekemällä

Korkeakouluopiskelijoista suuri osa käy työssä opintojen ohella: Työn opinnollistamisessa tavoitteena on työelämässä saatavan opin tunnistaminen ja tunnustaminen osaksi ammattikorkeakoulututkintoa. Työn opinnollistaminen on opiskelijan reaaliaikaisesti tekemän työn muuttamista ja täydentämistä opiskelijan opintosuorituksiksi. Oppilaitoksen järjestämään koulutukseen, opintokokonaisuuksiin, tuodaan osaamista, joka on hankittu työpaikoilla joko työtä tekemällä tai työpaikkojen koulutuksissa. Opintosuunnitelmien asettamia tavoitteita verrataan työssä saavutettuun osaamiseen ja arvioidaan opintojakson kriteerien mukaisesti. Korkeakoulun omat työelämäprojektit voivat olla myös opinnollistettavia kokonaisuuksia opiskelijalle.

Mitä työn opinnollistaminen vaatii?

Työn opinnollistaminen vaatii kolmen toimijan yhteistyötä: opiskelijan, korkeakoulun ja työelämän. Opinnollistamisessa korostuu käyttäjälähtöinen toiminta, jossa jokainen taho – työelämän edustaja, ammattikorkeakoulun henkilöstö ja opiskelija – osallistuu toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Opiskelijan tulee tuntea hyvin opintokokonaisuudet ja niiden sisällölliset vaatimukset sekä osata tunnistaa ja todentaa työssä saavuttamansa osaaminen. Opiskelijalla tulee olla kyky nähdä ja tunnistaa työtehtävien kautta saatu osaaminen ja sitä kautta myös kasvattaa osaamistaan. Tämä vaatii opiskelijalta kykyä ymmärtää opetussuunnitelmien osaamistavoitteet ja kriteerit sekä se, minkälaiseen osaamiseen opinnot tähtäävät. Opinnollistaminen on usein henkilökohtaisen kehityssuunnitelman luomista, jossa opiskelija pohtii omia odotuksiaan ja motiivejaan, kartoittaa ja arvioi omaa osaamistaan ja vertaa sitä opetussuunnitelman tavoitteisiin.

Korkeakouluopettajalla tulee olla kykyä nähdä ja muuttaa työssä opitut taidot osaamisiksi, kykyä suunnitella ja arvioida osaamisen näyttöjä sekä kykyä yhteistoiminnalliseen arviointiin. Opettajalta toimintatapa vaatii siis substanssi-osaamisen ja pedagogisen ammattitaidon lisäksi soveltavan tutkimus- ja kehitystyön osaamista, joka palvelee työelämää. Tätä taitoa ja tietoa tarvitaan, kun oppimisen halutaan olevan koulutuksen ja työn rajapinnassa tai kuten opinnollistamisessa: kokonaan työelämän toimintaympäristössä.

Työelämältä opinnollistaminen vaatii ymmärrystä sen tarkoituksesta ja tarpeesta sekä opiskelijan opintojaksojen tavoitteista ja arviointikriteereistä. Työpaikalla tulee olla mahdollisuuksia ja taitoja työn ja työssä oppimisen ohjaamiseen sekä mahdollisuuksia ja kykyjä osaamisen arviointiin opiskelijan kanssa.

Työn opinnollistamisen tulisi kuitenkin olla rakenteeltaan kevyt. Lähtökohtana on toteutuksen edullisuus ja opintojen nopeutuminen sekä osaamisperustaisuus. Mallin tulee olla helposti toteutettavissa niin työnantajalle, ammattikorkeakoulun henkilöstölle kuin opiskelijalle itselleen.

Verkkovirta kehittää korkeakoulujen yhteistä mallia opinnollistamiseen

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu on mukana Verkkovirta-hankkeessa, jonka tavoitteena on tunnistaa ja kehittää uusia toimintamalleja opintojen aikaisen työn opinnollistamiseen, levittää ja ankkuroida työn opinnollistaminen opiskelumuodoksi korkeakouluissa, edistää joustavien opintoprosessien kehittämistä korkeakouluissa työn opinnollistamisen mahdollistamiseksi, kehittää uudenlaisia työtä ja opiskelua integroivia muotoja työharjoitteluratkaisujen rinnalle, parantaa koulutuksen ja työn siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevia palveluita sekä syventää ammattikorkeakoulun ja elinkeinoelämän välistä kumppanuutta.

Hanke toteutetaan ammatillisten opettajakorkeakoulujen työnjaon pohjalta laajassa ammattikorkeakouluverkostossa. Hankkeen kotisivuilta (amkverkkovirta.fi) löytyy tietoa ja työkaluja opinnollistamiseksi.

Harjoittelu – työelämäyhteistyön paljastava peili

Ammattikorkeakoulutuksen tehtävänä on tarjota opetusta, jossa teoriaa ja käytäntöä on sopivassa suhteessa. Käytännön tiedon välittäminen onnistuu parhaiten työelämä-läheisissä oppimisympäristöissä, joissa opiskelija pääsee soveltamaan korkeakoulussa opittuja tietojaan ja taitojaan. Jokaisella ammattikorkeakoulusta valmistuneella tulee olla ammattikorkeakouluasetuksen mukaisesti vaadittava määrä harjoittelua ammattiopintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä. Korkeakoulujen duaalirakenteessa ammattitaitoa edistävä, kaikkiin ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvä harjoittelu on kiistaton profiilitekijä ammattikorkeakouluille.

Tässä artikkelissa käsittelen ammattikorkeakouluopintoihin sisältyvää harjoittelua opiskelijan, ammattikorkeakoulun ja työelämän näkökulmasta katsottuna.

Harjoittelu on avain ammatilliseen kasvuun

Harjoittelu on laaja ja keskeinen osa ammattikorkeakouluopintoja ja työelämäyhteistyötä. Valtioneuvoston antamassa asetuksessa ammattikorkeakouluista 1129/2014 säädetään ammattitaitoa edistävän harjoittelun laajuudeksi vähintään 30 op. Harjoittelulla on suuri merkitys opiskelijan ammatillisessa kasvussa ja asiantuntijuuden kehittymisessä. Harjoittelun avulla opiskelija peilaa omaa osaamistaan reaaliympäristössä. Hän arvioi omia kykyjään ja saa palautetta omista vahvuuksistaan ja kehittämiskohteistaan, joiden pohjalta hän voi suunnitella omaa opinto- ja urapolkuaan. Tämä tulee selkeästi esille erityisesti liiketalouden opiskelijoille, joiden opinnot ja tulevat työtehtävätkin ovat hyvinkin laaja-alaisia. Usein nuorilla ammattikorkeakouluopiskelijoilla on työkokemusta minimaalisen vähän. Jo opintojen alkuvaiheessa suoritettavan harjoittelujakson jälkeen opiskelija voi huomata, että hänelle on ollut väärä mielikuva vaikkapa taloushallinnon tehtävistä ja omasta soveltuvuudestaan edellä mainittuihin tehtäviin. Työskentely todellisessa työympäristössä auttaa opiskelijaa opintoihin liittyvissä valinnoissa ja päätöksenteossa.

Kaikilta korkeakoulututkinnon suorittaneilta vaaditaan substanssiosaamisen lisäksi ns. NQF-taitoja eli yleisiä työelämätaitoja, joita ovat oppimisen taidot, työyhteisötaidot, kansainvälisyys, innovaatio-osaaminen ja eettisyys. Näiden taitojen hankkiminen on huomattavasti luontevampaa autenttisessa työympäristössä kuin luokkahuoneympäristössä. Työn hakeminen ja työllistyminen oman alan työtehtäviin vaatii monipuolista verkostoitumista ja työelämäkontakteja jo opintojen aikana, joten myös urasuunnittelu jo koulutuksen aikana on tarpeellista. Opiskelijan tulee osata tehdä näkyväksi oma osaamisensa, jotta hän erottuu laajasta hakijajoukosta. Onnistunut harjoittelu ja oppinäytetyö tarjoavat ammattikorkeakouluopiskelijalle tehokkaan kanavan oman alansa tehtäviin. Tradenomiliiton opiskelijatutkimuksen 2013 mukaan 57 % opiskelijoista oli tehnyt oppinäytetyön tai työharjoittelun nykyiselle organisaatiolleen.

Harjoittelijat työnantajakuvan ja korkeakoulun imagon rakentajina

Harjoittelu toimii peilinä myös työnantajalle tulevia rekrytointeja ajatellen. Ammattikorkeakouluopiskelija, joka on suorittanut vähintään viiden kuukauden harjoittelunsa, mahdollisia opetukseen kuuluvia projekteja sekä opinnäytetyönä tehdyn kehittämistehtävän samalle yritykselle, on antanut aika lailla kattavan kuvan osaamisestaan ja asiantuntijuudestaan kyseiselle yritykselle. Samanaikaisesti peili heijastaa työnantajakuvaa potentiaaliselle uudelle työntekijälle. Nuoret sosiaalisen median massakäyttäjinä tunnetut korkeakouluopiskelijat ovat varmasti parhaimpia ja lahjomattomimpia työnantajakuvan rakentajia.

Peili heijastaa kuvan myös ammattikorkeakouluille sen omasta toiminnasta harjoitteluyhteistyön kautta. Vastaavatko opetussuunnitelmat tämän päivän työelämävaatimuksia? Ovatko oppimisympäristöt otollisia oppimiselle ja opettajien työelämätaidot ajan tasalla? Ovatko ammattikorkeakoulusta valmistuvat kilpailukykyisiä työmarkkinoilla? Jos vastaukset esitettyihin kysymyksiin ovat kielteisiä, on ammattikorkeakoulun jälleen syytä katsoa peiliin ja uudistua.

Yhteinen ymmärrys takaa laadun harjoittelulle

Kerro, kerro kuvastin, ken on maassa kaunehin?

Tätä kyselevät kaikki ammattikorkeakoulut uudessa ympäristössä, jossa rahoitus perustuu suurelta osin tuloksellisuuteen. Tuloksellisuusmittareina ovat muun muassa valmistuneiden työllistyminen, työelämäyhteistyö ja harjoittelusta saatu palaute. Harjoittelu toimii todellakin työelämäyhteistyön paljastavana todellisena peilinä. Tätä peiliä kannattaa kiillottaa aina aika ajoin – siitä hyötyvät opiskelijat, työelämä ja ammattikorkeakoulut. Onnistunut työelämäyhteistyö luo edellytykset laadukkaalle harjoittelulle. Harjoittelun paljastama peili herättää kaikki osapuolet miettimään harjoittelun syvintä olemusta. Laadukas harjoittelu edellyttää ammattikorkeakoulun, opiskelijoiden ja työelämän yhteistä ymmärrystä harjoittelun merkityksestä ja tavoitteista. Nuorilla on annettavaa työelämälle - kielitaitoiset ja kansainväliset sosiaalisen median käyttäjät täydentävät harjoittelupaikan omaa osaamista mukavasti useissa harjoittelutilanteessa. Samalla työyhteisön jäsenten kokemus saadaan siirrettyä joustavasti työuraansa aloittaville. Näin syntyy työyhteisö, jossa erilaisuus on rikkaus ja kantava voima.

Peiliin katsominen on menestyksen salaisuus. Tähän peiliin kannattaa investoida! Hyvän esimerkin harjoitteluyhteistyöstä antavat Suomen ulkoasiainministeriön alaiset edustustot, joissa Kyamkin tradenomiopiskelijoita on ollut harjoittelemassa ympäri maailmaa: New York, Pariisi, Berliini, Jakarta, Hanoi, Santiago de Chile ja Pietari.

Kyamk-peilin ääressä
tradenomiopiskelija
Tuomas Kähärä.

Katso Tuomas
Kähärän ajatuksia
työharjoittelustaan
New Yorkissa.

Opinnäytetyöprosessin työkalupakki työelämäkumppanuuksissa

Oppimisen ja asiantuntijuuden tutkimuksessa on osoitettu, että kaikki osaaminen ja asiantuntijuus on tilanne- ja kontekstisidonnaista. Huomiota on kiinnitetty myös siihen, että ihanteellisena oppimisympäristönä voidaan pitää yhteistoiminnallisia oppimisympäristöjä.

Opinnäytetyökumppanuudessa tapahtuva oppiminen antaa mahdollisuuden ulkoistaa omaa ajatteluaan, kehittää omia ideoitaan ja käsityksiään, neuvotella muiden kanssa yhteisten käsiterakenteiden ja ongelmanratkaisujen syntymisestä sekä yhteisen tiedon rakentamisesta. Monimutkaisissa työtehtävissä, jollainen opinnäytetyöprosessin tekeminen opiskelijalle ja sen ohjaaminen opettajalle ja työelämäohjaajalle on, korostuu tärkeänä sosiaalisesti jaettu osaaminen, tiedon hallitseminen ja hiljaisen tiedon julkituominen.

Lähtökohtana laadukkaassa opinnäytetyöprosessissa voidaan pitää sitä, että opinnäytetyötä ohjaava opettaja kartuttaa opinnäytetyöhön liittyvää tietoa ja oppii koko ajan uutta, jolloin ohjaajan työ pohjautuu esimerkiksi omakohtaisesti sisäistettyyn ja ymmärrettyyn kehitys-, tutkimus- ja projektimenetelmien tieto-, tiede- ja taitopohjaan. Tällöin ohjaajan ei tarvitse etsiä valmiita malleja ja ohjeita ohjaustilanteissa syntyviin ongelmatilanteisiin. Työelämäohjaajan rooli on taas tuoda uusin työelämä tietous yhteiseen käsittelyyn. Näin kaikki oppivat toisiltaan. Seuraavassa kuvassa on opinnäytetyöprosessin perusasetelma kumppanuuksissa.

Kuva: Opinnäytetyön viitekehys

Kumppanuutta kehittävä opinnäytetyön oppimisympäristö merkitsee vaikuttamista alueen ja yhteisöjen kehittämiseen. Se tarkoittaa, että

- » ohjaaja on aktiivisesti yhteydessä omiin verkostoihinsa auttaen opiskelijaa kontekstin luomisessa
- » opiskelija, opettaja ja työelämäohjaaja tapaavat toisensa säännöllisesti ja auttavat toisiaan organisaatioiden rajojen ylittämässä
- » opinnäytetyön aiheesta keskitytään työelämän ajankohtaisiin ja tulevaisuutta koskeviin aiheisiin
- » opiskelija, ohjaava opettaja ja työelämäohjaaja laativat yhdessä tavoitteet opinnäytetyölle
- » toimitaan AMK:n organisaation sisällä ja ulospäin avoimesti ja julkisesti
- » suunnitellaan ja varmistetaan opinnäytetyön julkistaminen tiedotusvälineissä ja työn laaja hyödyntäminen työelämässä.

Oppimisympäristö tukee opiskelijan asiantuntijuuden kehittymistä. Se tarkoittaa, että

- » otetaan huomioon opiskelijan lähtötaso ja yksilöllinen oppiminen
- » opiskelija, opettaja ja työelämäohjaaja tapaavat silmäysten toisensa
- » ohjausilmapiiri on avoin, kannustava ja motivoiva
- » ohjaajat tukevat erilaisin ohjauskeinoin opiskelijan vastuullisuutta
- » ohjaustilanteet ovat avoimia ja refleктоivia keskustelutilanteita
- » mahdollistetaan monialainen substanssi-, viestintä- ja menetelmäasiantuntijuuden hyödyntäminen.

Kumppanuus merkitsee yhteisiin tavoitteisiin ja päämäärään sitoutumista. Se tarkoittaa, että

- » ymmärretään, että tutkimuksellisuus on eri asia kuin tieteellinen tutkimus ja keskustellaan aiheesta
- » muodostetaan yhteinen näkemys tutkivasta ja kehittävästä työtöteesta
- » aiheen valinta, tehtävän määrittely ja rajaus tapahtuu yhteisessä ohjaustapaamisessa
- » määritellään yhteinen aikataulu ja tehdään kirjallinen sopimus yhteistyön vastuista, velvollisuuksista ja oikeuksista
- » opinnäytetyön tavoitteita muodostetaan tutkivan puheen ja perustelevan keskustelun avulla ja sovitaan ne kirjallisesti kolmikantaisesti.

Opinnäytetyöprosessi on läpinäkyvä ja selkeä. Se tarkoittaa, että

- » prosessista on selkeä kirjallinen ja sähköinen ohje opinnäytetyöprosessiin osallistuvien käytössä
- » ratkaisut perustellaan kirjallisuudesta ja tutkimuksista nousseiden argumenttien valossa

- » opinnäytetyön seminaarituloisuusdet ovat kaikille avoimia
- » opinnäytetyö linkitetään valtakunnalliseen Theseus-opinnäytetyötiedostoon ja raportti toimitetaan ja esitellään työelämän edustajille.

Huomioidaan opinnäytetyön kirjalliset ohjeet toiminnan perustana. Se tarkoittaa, että

- » opiskelija perehtyy opinnäytetyöohjeisiin opinnäytetyöprosessin alussa.
- » ohjeet sisältävät opinnäytetyöprosessin kuvauksen, vallitsevat käytänteet ja arviointikriteerit.
- » ohjeet sisältävät opinnäytetyöprosessiin osallistuvien vastuut, velvollisuudet ja oikeudet.
- » ohjeet toimivat arvioinnin perustana ja sisältyvät laatukäsikirjaan.
- » ohjaava opettaja perehdyttää työelämäohjaajan ohjeisiin yhdessä opiskelijan kanssa.

Ohjaus toteutetaan tutkivalla ja kehittäväällä työotteella. Se tarkoittaa, että

- » varataan rauhallinen ohjaustila henkilökohtaiseen tapaamiseen
- » keskustellaan ohjauksen tavoitteista ja tavoista sekä sitoudutaan niihin
- » ohjaaja kannustaa opiskelijaa kysymysten tekoon ja kattavaan näyttöön perustuvaan tiedonhankintaan
- » kaikki valmistautuvat tilanteisiin huolellisesti sekä sitoutuvat tasavertaiseen ja vastavuoroiseen kanssakäymiseen
- » opiskelija dokumentoi ohjaustilanteessa sovitut asiat
- » aikataulu sovitaa etukäteen ja siihen sitoudutaan
- » ohjaajat saavat tarvittavan materiaalin opiskelijalta hyvissä ajoissa ennen ohjaustapaamista
- » opettaja ja työelämäohjaaja perehtyvät opiskelijan tuotokseen ennen ohjausta
- » ohjauksessa sitoudutaan vertaistukeen ja monipuoliseen asiantuntijuuden jakamiseen
- » ohjausten yhteydessä varataan aikaa vastavuoroiselle palautekeskustelulle.

Luodaan opiskelijan oppimista tukeva ohjaussuhde. Se tarkoittaa, että

- » ohjaajat ovat aidosti kiinnostuneita ja aktiivisia edistämään opiskelijan oppimista opinnäytetyössä.
- » ohjauskeskusteluun varataan riittävästi aikaa resurssien mukaisesti
- » ohjaussuhde on tasavertaista, tehokasta ja aikaansaavaa asiantuntijuuden jakamista
- » prosessiin osallistuvilla on mahdollisuus sanoa mielipiteensä ja mielipiteitä kunnioitetaan

- » ohjaussuhde on avointa ja vastavuoroista perustellen keskustelua toisiaan kuunnellen
- » tilanteessa on vapautunut ilmapiiri ja tunteet hyväksytään ohjaussuhteessa
- » ohjaustilanne on aitoa palautekeskustelua
- » asioita perustellaan ja arvioidaan kriittisesti tutkivalla otteella prosessiin osallistuvien kesken
- » tuetaan opiskelijaa reflektoimaan ja perustelevaan näkemyksiään
- » sitoudutaan sovittuihin asioihin ja ristiriitojen sopimiselle on menettelytavat.

Sitoudutaan hyväksytyjen eettisten periaatteiden noudattamiseen. Se tarkoittaa, että

- » noudatetaan tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita
- » turvataan ihmisten kunnioittaminen ja tietosuoja opinnäytetyöprosessin eri vaiheissa
- » arvostetaan ja huomioidaan erilaiset mielipiteet
- » toimitaan tekijänoikeuksia kunnioittaen
- » opiskelija perehtyy käyttämänsä metodin eettisiin ongelma-kohtiin ja tekee suunnitelman niiden eliminoimiseksi.

Seminaarityöskentely ja arviointi ovat ohjausprosessin osana. Se tarkoittaa, että

- » seminaarityöskentely on avointa ja opiskelijan oppimisprosessia tukevaa mutta kriittistä
- » seminaaritulokset aikataulutetaan ajoissa ja tiedotetaan eri osapuolille
- » opinnäytetyön arviointi tapahtuu arviointikriteerien pohjalta yhteistyössä ohjaajien kesken
- » työelämäohjaaja, työyhteisö ja vertainen osallistuvat arviointiin.

Johtopäätökset

Vaikka ammattikorkeakoulun toiminnan perinteessä korostuukin yhteistyö työelämän kanssa, voidaan kehittämishaasteena edelleen pitää yhteistyön laajentamista ja syventämistä. Opinnäytetyötä ja opiskelijan transferia tukevaa ohjausta on mahdollista kehittää lisäämällä kehittämistoimiin teoreettisia ja empiirisiä faktoja. Erityinen haaste on ammatillisten opintojen kytkemisessä opinnäytetyöprosessiin. Opettajan muutosagenttius merkitsee oman roolin ja oppimiskäsityksen uudelleenreflektointia. Kollektiivisen vastuun ottaminen henkilöstön osaamisen kehittymisestä ja älyllisten saavutusten jakamisesta on hyvä lähtökohta opinnäytetyöprosessin kehittämiseen.

Yhteistyötä viestinnässä UPM Kymin tehtaalla

hannetapauksessa opiskelijan erikoistumisopinnot, opinnäytetyön aihe ja syventävä työharjoittelu tukevat toisiaan saumattomasti. Näin kävi, kun UPM Kymin viestintävastaava Irma Niemi otti yhteyttä ja kertoi Kymillä tarjolla olevasta opinnäytetyöaiheesta. Työ osoittautui kuitenkin niin laajaksi, että sitä tekemään tarvittiin kaksi opiskelijaa. Opinnäytetyön lisäksi molemmilla opiskelijoilla oli mahdollisuus myös syventävään työharjoitteluun kesäksi, jotta koko projekti saatiin vietyä kunnialla läpi suunnitellussa aikataulussa.

Käyttäjät mukaan suunnitteluun

Johdon assistenttityön ja kielten koulutuksen viestintään erikoistuneet opiskelijat Joona Vaalivirta ja Ossi Nikki lähtivät mukaan, koska molempien aiempi ammatitutkinto tuki nykyisen opiskeltavan tutkinnon lisäksi työtä Kymin tehtaalla.

Opinnäytetyönä opiskelijat päivittivät ja uudistivat pienen IT-oppaan Kymin tehtaalle ja opastivat käyttäjiä uusien verkkoviestintävälineiden käytössä. Opinnäyteteeseen liittyneessä tutkimuksessa he havaitsivat, että suurin osa työntekijöistä ei kaivannut varsinaista erillistä koulutusta, vaan enemmänkin apua ja tukea silloin kun se oli tarpeen. Opinnäytetyö toi siis mukanaan käyttäjien mukaan ottamisen heille suunnatun oppaan ja koulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen, vaikka perinteisesti opas ja koulutus olisi toteutettu erillisinä.

Työharjoittelu

Työharjoittelussa opiskelijat pääsivät yhdistämään aiempaa osaamistaan sekä uutta oppimaansa kuten pitääkin. Molemmat oppivat lisää kirjoittamisesta, kuvaamisesta, videoinnista, editoinnista, taitosta ja erilaisista ohjelmista. He oppivat myös työskentelytaitoja, joita tarvitaan minkä tahansa yrityksen viestinnässä. Ja mikä tärkeintä, he saattoivat myös antaa omia vinkkejään uusista asioista, joita opiskelussa oli tullut vastaan. Työharjoitteluhan ei ole harjoittelumahdollisuus ainoastaan opiskelijalle, vaan se on aina yritykselle myös mahdollisuus kokeilla ja oppia jotain uutta.

Molemmat opiskelijat valmistuvat pian ja ovat työharjoittelunsa jälkeen tehneet jonkin verran keikkahommia Kymillä tarvittaessa. Parhaimmillaanhan opinnäytetyö ja syventävä työharjoittelu poikivat työtä valmistuneelle opiskelijalle. UPM Kymin kanssa on tehty monimuotoista yhteistyötä jo kauan ja tulevaisuudessaakin yrityksessä tarvitaan monen alan koulutettuja osaajia.

↓ Joonas Vaalivirta
kuvaskeikalla.

↑ Ossi Nikki työturvallisuusviestinnästä
huolehtimassa.

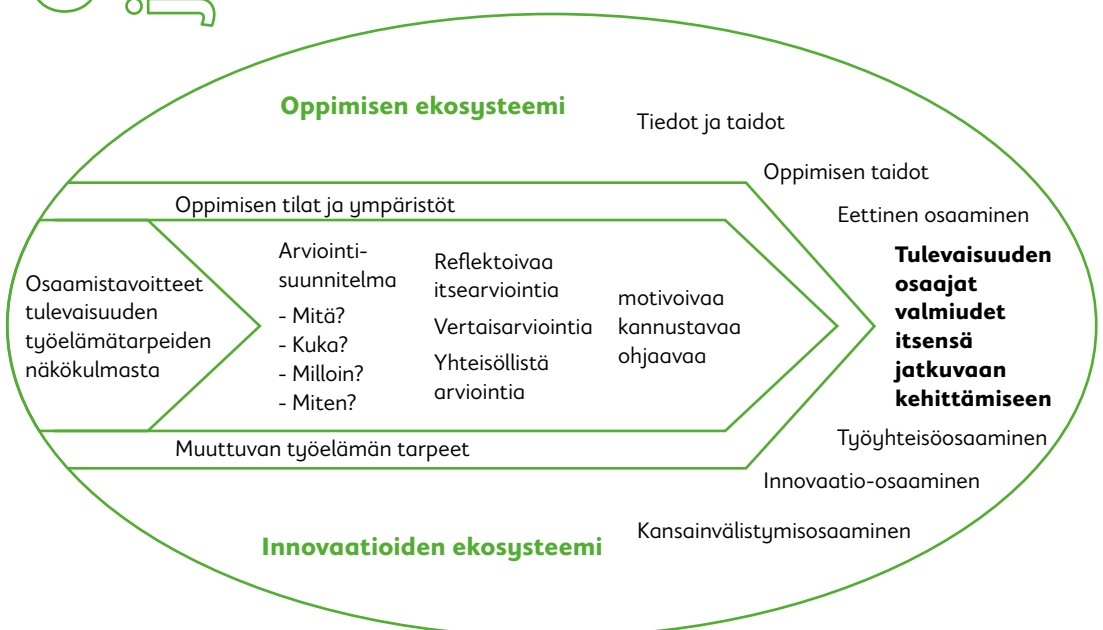

Osaamisen määrittely ja arviointi uudistuvat

Osaaminen, oppiminen ja arviointi liittyvät kiinteästi toisiinsa. Edelleen puhutaan opetus suunnitelmista (ops), vaikka pitäisi puhua ennemminkin osaamissuunnitelmista, osaamistavoitteista tai vaikkapa osaamiskartoista. Käsitteet eivät ole vielä vakiintuneita. LCCE®-konseptin myötä, kun opintojaksoja toteutetaan yhdessä työelämän kanssa, osaamiskuvausten laatiminen on muuttunut haasteelliseksi. Pitäisi osata ennakoita työelämän muutostarpeita, jotta voidaan kouluttaa tulevaisuuden osaajia. OPS-kuvaukset laaditaan ennen ryhmän opiskelujen alkamista ja niiden tulee toimia ryhmän valmistumiseen saakka, toisin sanoen vielä neljän, viiden vuoden päästä. Nykyisessä työelämän muutosvauhdissa, jossa yrityksiä syntyy ja kuolee, se on pitkä aika. Osaamiskuvausten tulee olla niin väljiä ja joustavia, että ne mahdollistavat erilaiset työelämän kanssa toteutettavat oppimisprojektit. Toisaalta kuvausten tulee olla selkeitä. Ne eivät saa sisältää sellaista terminologiaa, joka avautuu vain pedagogiikan ammattilaiselle. Osaamiskuvaukset ovat työkalu kaikille yritys yhteistyöprojekteissa mukanaolijoille.

LCCE®-konseptiin kuuluvat oppimisen ja innovaatioiden ekosysteemit. Oppimisen ekosysteemissä ihmiset jakavat tietoa ja osaamista, luovat yhteisiä toimintamalleja sekä parantavat tehokkuutta ja laatua. Innovaatioiden ekosysteemissä on kysymys luovuuden kulttuurista ja luovista miljöistä, missä lopputulos ei aina ole edes tiedossa. Ammattikorkeakoulun haaste on järjestää sellaisia oppimisen tiloja ja ympäristöjä, joissa opiskelija kouliintuu muuttuvan työelämän tarpeisiin ja saa valmiudet itsensä jatkuvaan kehittämiseen tulevaisuuden osaajana.

Osaaminen ja arviointi LCCE®-oppimisympäristössä

Arvioinnin käsite laajenee

Aikaisemmin opiskelijaa on arvioitu sillä perusteella, miten hyvin ennalta asetetut kriteerit on saavutettu. Tämä on suppea tapa ymmärtää arviointi. Kehittämishankkeissa arviointi kohdistetaan koko prosessiin ja sen eri osa-alueille. Arvioijina ovat kaikki prosessin toimijat ja myös hankkeen ulkopuoliset tahot. Työelämän edustajien näkökulma prosessiin on eri kuin opettajien ja opiskelijoiden. Arviointi on reflektovaa itsearviointia, vertaisarviointia ja yhteisöllistä arviointia. Se on lähellä käsitettä yhteisöllinen oppiminen, jossa ryhmä yrittää yhdessä tietoisesti ymmärtää tai selittää jotakin ilmiötä tai asiaa. LCCE®-konseptin mukaan koko oppimisprosessi on arvioinnin kohteena, eivät vain lopputulokset. Opiskelijaa motivoivan, kannustavan ja ohjaavan arvioinnin on todettu tukevan opiskelijan menestymistä enemmän kuin heikkouksien esiin nostaminen. Opettajan tehtävä on tukea opiskelijaa ja auttaa häntä tunnistamaan omat vahvuutensa sekä käyttämään hänelle soveltuvia opiskelumenetelmiä.

Arviointi ohjaa oppimista

Arviointi ohjaa vahvasti oppimista. Sitä opitaan, mitä arvioidaan. Arviointisuunnitelma johdetaan osaamistavoitteista. Se lisää oppimisen näkyväksi tekemistä. Siihen on syytä kirjata, mitä, kuka, milloin ja miten arvioi. Arvioinnin tulee kohdistua substanssiosaamisen tietojen ja taitojen karttumisen lisäksi yleisiin työelämävalmiuksiin: oppimisen taitoihin, eettiseen osaamiseen, työyhteisöosaamiseen, innovaatio-osaamiseen ja kansainvälistymisosaamiseen. Nämä taidot aktivoituvat eri oppimistilanteissa eri painotuksilla. Nimettyjen kompetenssien toteutumisen tarkkailu ja arviointi tekevät opiskelijan tietoiseksi omasta oppimisestaan: siitä mitä, miten ja missä sitä tapahtuu. Itsetuntemus taas lisää kykyä oppia lisää ja tehokkaammin. Vertaisarviointi opettaa antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Väliarviointit auttavat opettajia suuntaamaan oppimisprosesseja uudelleen.

Arviointisuunnitelmassa on hyvä ennakoida riskejä ja mahdollisia kriittisiä pisteitä. Kaikissa isommissa projekteissa syntyy jossakin vaiheessa konfliktitilanteita. Niitä kannattaa ennakoida opiskelijoiden kanssa keskustellen ja pohtia, miten niistä voidaan selvitä. Konfliktit on helpompi kohdata, jos tietää, että ne kuuluvat asiaan. Työelämässä on tärkeää kyetä refleктоimaan omia arvoja, tunteita ja uskomuksia suhteessa toisten käsityksiin. Ihminen oppii lisääntyneen itsetuntemuksen ja oman toiminnan muutoksen kautta.

Johtopäätökset

Arvioinnin työkaluja tulee kehittää palvelemaan uudistuvaa osaamista ja tulevaisuuden työelämätarpeita. Arvioinnin läpinäkyvyys helpottaa kaikkien osapuolien työtä ja parantaa opiskelijan oikeusturvaa. On syytä sopia myös uusista käsitteistä. Samoin kuin arviointi, myös käsitteet luovat mielikuvia ja ohjaavat ihmisten toimintaa.

Coaching opetuksessa

Coachingin käyttö on viimeisen kymmenen vuoden aikana lisääntynyt liike-elämässä. Coachingin avulla voidaan kehittää johtajia ja henkilöstöä sekä täten auttaa organisaatioita saavuttamaan tavoitteitaan. Coaching soveltuu useilta osin myös opetukseen, ja jotkut opettajat ovatkin hyödyntäneet sitä menestyksekkäästi eri tilanteissa. Tässä artikkelissa käydään läpi coachingin hyödyntämistä opetuksessa ja tarkastellaan seikkoja, joiden avulla opettaja voi kehittyä coachingin käytössä.

Coachingin hyödyntäminen opetuksessa

Coachingia hyödyntävä opettaja edistää opiskelijoiden oppimista auttamalla heitä itse oivaltamaan asioita ja löytämään itse vastaukset. Opettaja esittää kysymyksiä, jotka auttavat opiskelijoita kirkastamaan tavoitteet, miettimään asiaa eri näkökulmista sekä etsimään ja oivaltamaan vastauksia itse. Kuitenkaan coaching ei ole pelkästään kysymysten esittämistä, joskin kysymykset ovat keskeisessä roolissa. Oleellista on dialogi opettajan ja opiskelijoiden kesken. Lähtökohta kuitenkin on, että opettaja ei ole jalustalla oleva hahmo, joka syöttää tietoa opiskelijoille. Sen sijaan opettaja auttaa opiskelijoita toimimaan itseohjautuvasti, saamaan oivalluksia sekä laittamaan opittuja asioita käytäntöön. Näin opettaja auttaa opiskelijoita saavuttamaan tavoitteita, jotka liittyvät substanssin oppimiseen, mahdollisesti tehtävän projektin päämääriin, vuorovaikutus- ja tiimityötaitoihin sekä oppimiseen liittyviin taitoihin ja itsetuntemuksen lisääntymiseen.

Coachingiin taitoja

Coachingiin liittyvissä taidoissa vuorovaikutustaidot ovat keskeisessä roolissa. Tällöin oleellista on kyky esittää kysymyksiä, jotka vievät opiskelijoiden tilannetta, kuten tekeillä olevaa projektia eteenpäin. Opiskelijoiden oppimisen edistäminen on oleellisessa roolissa. Myös tässä hyvien kysymysten esittäminen on tärkeää. Kysymykset ovat yksi keino lisätä opiskelijoiden omaa vastuunottoa, itseohjautuvuutta sekä kehittää heidän ajattelukykyään. Oleellista onkin auttaa opiskelijoita hahmottamaan kokonaisuuksia, näkemään miten asiat liittyvät toisiinsa sekä tarkastella tilanteita eri näkökulmista. Kysymykset auttavat opiskelijoita refleктоimaan toimintaansa ja oppimistaan. Samalla lisääntyy heidän itsetietoisuutensa. Kuuntelutaito on tärkeä, kuten myös kyky tuoda uusia näkökulmia tarinoiden ja esimerkkien avulla. Rohkaisu, kannustaminen ja tuki ovat tärkeitä taitoja oppimisen edistämiseksi kuten myös opiskelijoiden projektien eteenpäin viemisessä. Oleellinen seikka on myös luottamuksen rakentaminen. Tämä lisää avoimuutta opiskelijoiden kesken kuten myös opiskelijoiden ja opettajan välillä. Tähän liittyy myös empatiakyky. Ratkaisukeskeisyyden liittyvät taidot ovat myös tärkeitä. Tähän liittyy tavoitteiden selkeyttämisessä auttaminen ja opiskelijoiden oivalluttaminen löytämään keinot miten saavuttaa ne.

Esimerkkitilanteita coachingin käytölle

Coachingia voi hyödyntää opetuksessa useissa tilanteissa. Opinnäytetyö-ohjauksessa opettaja voi hyödyntää coachingia keskustellessaan opiskelijan

kanssa hänen opinnäytetyöstään. Tällöin voi opiskelijaa auttaa kysymysten avulla eteenpäin siinä, mitä elementtejä opinnäytteeseen tulee vielä lisätä, miten kehittää tekstiä, miten kerätä aineistoa ja miten analysoida sitä. Keskeinen kysymys, jonka opettaja voi esittää opiskelijalle opinnäytetyötapaamisen lopussa on se, mitä hän tekee seuraavaksi opinnäytetyön eteen nyt kun palaveri päättyy.

Opiskelijoiden pienryhmissä toteuttamat projektit ovat oiva tilaisuus hyödyntää coachingia. Erona yksilölliseen työskentelyyn on pienryhmässä toteutettavassa projektityöskentelyssä se, että tällöin tulee coachingin edistää myös tiimityötä. Tämä lisää toisilta oppimista, mutta myös itse projekti sujuu tehokkaammin, kun yhteistyö ryhmän jäsenten kesken toimii. Tällöin coaching keskittyy oppimisen edistämisen ja projektin saavuttamiseen liittyvien tavoitteiden lisäksi tiimityön kehittämiseen. Näin kysymykset ja niihin liittyvät yhdessä sovitavat toiminnot liittyvät projektin toteutukseen ja oppimiseen liittyvien asioiden lisäksi myös yhteistyön kehittämiseen. Keskeistä on myös tukeminen ja kannustaminen. Lisäksi opiskelijat itse voivat hyödyntää projektityössä coachingia. Coachingin hyödyntämistä oppii itse opettajalta seuraamalla hänen toimintaansa ja olemalla itse coachattavana, mutta vielä parempiin tuloksiin päästään coachingin hyödyntämisen osalta, kun opiskelijoiden kanssa käydään läpi coachingiin liittyvät perusperiaatteet ja harjoitellaan niitä. Tämän jälkeen opiskelijat voivat soveltaa niitä omiin käymiinsä keskusteluihin.

Myös perustuntiopetukseen voi sisällyttää coachingin hyödyntämistä. Tällöin opettaja voi teetää case-tehtäviä sekä hyödyntää niiden ratkaisemisessa kysymyksiä edistäen tätä kautta oivalluksia ja ratkaisujen kehittämistä. Tämä lisää ongelmanratkaisutaitoja. Niin ikään luennon lomaan sisällytettävät keskustelut, joissa luennon teemoja pohditaan ratkaisukeskeisesti, voivat sisältää coachingin elementtejä.

Johtopäätökset

Coaching on hyödyllinen väline opetuksessa. Se edistää oppimista ja auttaa tavoitteiden saavuttamista opiskelijoiden tekemissä projekteissa. Oleellista on opettajan näkökulmasta laskea irti liiallisesta kontrollista, mikä viittaa tässä yhteydessä siihen, että opettaja luottaa opiskelijoiden pienryhmien kykyyn löytää ratkaisuja hänen esittämiinsä kysymyksiin sen sijaan että opettaja kertoisi kaikki asiat ylhäältä päin. Coachingissa kehittyy, kun sitä tekee ja reflektoi toimintaansa. Tähän liittyen opettaja voi coachata itseään kysymällä itseltään seuraavia kysymyksiä:

- » Miten voisin hyödyntää coachingia tässä tilanteessa?
- » Miten kehittyisin coachingissa lisää?
- » Asteikolla 0–10, missä olen coaching-taidoissa juuri nyt? Miltä näyttää seuraava taso? Mitä voin tehdä saavuttaakseni seuraavan tason?
- » Mitä teen tänään coachingin hyödyntämisen eteen?

Uusia tapoja projektien opiskelijaviestintään

Järjestimme osallistavan työpajan LCCE®-projektio-pintojaksoa parhaillaan suorittavan LT14SKV-opiskelijaryhmän kanssa projektitunneilla 28.10.2015. Työpajassa ideoitiin uusia ratkaisuja projektien opiskelijaviestinnän haasteisiin.

Työpaja jakaantui kolmeen osaan. Ensimmäisessä vaiheessa opiskelijat muistelivat ja kirjasivat ylös itse pohtimaan kysymyksiä liittyen Kyamkissa tehtäviin yritysprojekteihin yleensä tai juuri meneillään olevaan LCCE®-projektiin Meripäivien kehittämiseksi: millaista tietoa he kaipaivat projekteista? Sitten he vertailivat kysymyksiään pienryhmissä ja valitsivat yhden keskeisen kysymyksen ratkaisujen ideointia varten. Toisessa vaiheessa opiskelijat ideoivat ratkaisuja valitsemaansa kysymykseen ja toisen vaiheen lopuksi kertyneet ideat esiteltiin muille pienryhmille. Kolmannessa vaiheessa opiskelijat saivat tehtäväksi valita yhden idean tai yhdistelmän ideoista, jota lähtevät kuvaamaan visuaalisesti posterille. Materiaaleina käytettiin aikakauslehtien kuvia ja tekstejä.

Työpajan avulla tuotiin esille opiskelijoiden arjen haasteita yritysprojekteihin liittyen sekä kipupisteitä, joihin liittyen opiskelijaviestintää pitäisi kehittää. Visuaalisten postereiden avulla opiskelijat toivat myös esille käytännön ratkaisuja, joilla projektien viestintä voisi toimia paremmin.

Viestinnän keinojen puntarointia

Opintojaksolla LCCE®-projektin IB14-ryhmät toteuttavat työelämän kehittämisprojekteja syys-joulukuun 2015 aikana. Toimeksiantajina projekteille toimivat FullSteam, Midnigt Sun -aurinkovenekilpailu ja Flying Lynx Oy.

Projekti on ryhmän ensimmäinen ulkopuoliselle toimeksiantajalle toteuttama hanke. Opiskelijat pohtivat työpajassa 29.10.2015 miten parantaa projektien viestintää, mikä on parasta projektityössä, miten projekteja tulisi kehittää sekä mitä projektityössä opitaan.

Viestinnässä opiskelijat näkivät sosiaalisen median hyvänä mahdollisuutena. Tosin haasteina nousi esiin, että jopa opiskelijaprojektiryhmien sisällä on haasteita valita yhteistä viestintävälinettä. Toimeksiantajalle suuntautuvaan viestintään tulisi valita vain yksi henkilö, joka hoitaa viestinnän kohdeyritykseen kaikkien projektiryhmien puolesta. Kansainväliset opiskelijat näkivät hyvänä mallina projektit, joissa on sekä suomalaisia että kansainvälisiä opiskelijoita. Tämä helpottaa joskus haasteeksi nousevia kielimuureja. Tiimien yhteiselle ajalle ja tiimiytymiselle tulisi myös olla mahdollisuus erilaisissa muodoissa.

Jaksamisen haasteet tulivat myös esille opiskelijoiden työpajassa. Yhtä aikaa saattaa olla menossa useampia projekteja, kuten tälläkin ryhmällä, jolla oli meneillään neljä eri projektia samanaikaisesti. Opiskelijat kokivat, että aikataulujen tulisi olla joustavia. Yhdelle henkilölle, usein projektissa määritetylle projektipäällikölle, ei saa kaataa liikaa vastuuta, vaan kaikkien tulisi olla mukana tasapuolisesti. Työelämäprojekteihin integroitujen opintojaksojen tulisi näkyä selvemmin projektityöhön liittyvänä opintokokonaisuutena.

LTI4SKV-ryhmän opiskelijoita rakentelemassa moodboardoja.

Mitä projektit antavat opiskelijoille?

Parhaana seikkana projektien toteutuksessa nähtiin uudet mahdollisuudet ja ajattelun laajeneminen. Uusien ihmisten ja uusien kontaktien luominen nousi myös esille. Parhaiksi projekteiksi koettiin paikallisten yritysten tarjoamat mahdollisuudet, niin että projekteissa voidaan nähdä selkeä hyöty myös toimeksiantajalle. Suuret kansainväliset yritykset ovat opiskelijoiden mielestä houkuttelevia, mutta heidän saamansa hyöty opiskelijaprojekteista koettiin vähäisemmäksi.

Opiskelijaryhmä määritteli projekteissa opituiksi asioiksi tiimityön, aikataulu-
tuksen, suunnittelun, kommunikoinnin ja vastuunottamisen. Työelämätoimeksi-
antoa toteuttaessa on vastuussa myös siitä, että toimeksiantaja on tyytyväinen
ryhmien tuloksiin. Projektityön tulisi olla hyvällä mielellä toteutettavaa ryhmä-
työtä, jota toteutetaan motivoituneena ja tosissaan.

opening new horizons

smile

Rest sometime

project manager

Brain storm

be serious

eating together

listen to each other!

team building

awareness of what is going on in the team

IB14-ryhmäläisten ajatuksia projektityöstä.

GYMNAESTRADA 2015 Helsinki

– hedelmällinen yhteistyö kolmannen sektorin kanssa

Gymnaestrada 2015 kokosi kesäiseen Helsinkiin 12.–18.7.2015 noin 21 000 osallistujaa yli 50 osallistujamaasta ja viidestä eri maanosasta. Kyseessä oli suurin Suomessa järjestetty urheilutapahtuma, jossa myös 4 000 vapaaehtoisella oli merkittävä rooli. Upeita esityksiä nähtiin yli 15 esitysareenalla. Gymnaestrada-tapahtumassa päävastuu oli Suomen Voimisteluliitolla, mutta Helsingin kaupungilla ja opetusministeriöllä oli tärkeä rooli tapahtumassa.

Käytännön tuloksia yhteistyöstä

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun ”GS-panoksen” suunnittelu ja lähtölaukaus yhteistyölle alkoi muotoutua jo tammikuussa 2014, kun Katriina Sahala Suomen Voimisteluliitosta kävi vierailulla oppilaitoksessamme. Suunnittelimme yhdessä Hannele Lappalaisen kanssa kokonaisuuden, joka sisälsi Suomen Voimisteluliiton opiskelijoille antamia lyhyempiä toimeksiantoja (käännöstyöt, esittelymateriaali) sekä opintojakson ”Työelämätaidot tutuksi kansainvälisessä ympäristössä” (3 op).

Gymnaestrada-yhteistyöstä syntyi myös yksi opinnäytetyö. Annina Norannan tutkimus liittyi Gymanestrada-tapahtuman kotisivujen päivitykseen erityisesti espanjan kielen osalta. Englannin lisäksi espanja oli tapahtuman virallinen kieli. Annina käänsi organisaatiolle tekstejä englannista espanjaan.

Itse opintojakso ”Työelämätaidot tutuksi kansainvälisessä ympäristössä” toteutettiin vapaavalintaisina kesäopintoina kesälukukauden 2015 aikana. Gymnaestrada, autenttinen työelämän oppimisympäristö, toimi oivana kontekstina niin opiskelijoille kuin meille opettajillekin. Kesäopintojaksoon kuului valmennuskurssi, jonka veti Skype-yhteydellä 19.5. Voimisteluliiton edustaja Saija Suominen. Lisäksi opiskelijan tuli osallistua itse Gymnaestrada-tapahtumaan omalla työpanoksellaan. Kaiken kaikkiaan 14 opiskelijaa osallistui tapahtumaan: heistä seitsemän Call Center -toimintaan, kaksi logistiikan puolella ja yksi messurakentamisen puolella. Mukana olleet opiskelijat suorittivat kesäopintojakson ja hankkivat näin kolme opintopistettä.

Katso kansainvälisen
Gymnaestrada2015-
tapahtuman tunnelmia.

Vapaudenpatsas.

NQF-taitojen kehittyminen

Gymnastrada-tapahtuman aikana saimme aidosti testata tämän päivän työelämässä vaadittujen tietojen, taitojen ja asenteiden eli niin sanottujen NQF-taitojen kehittämistä. Oppimisen taidot, kansainvälisyys, työyhteisöosaaminen, eettisyys ja innovaatio-osaaminen tulivat monipuolisesti koetuksi erityisesti tapahtuman Call Centerissa. Ehkä NQF-kriteeristön taidoista niin sanottu kansainvälisyysosaaminen nousi ylitse muiden, sillä kaikilla kesäopintojaksoon osallistuneilla opiskelijoilla kielitaito karttui, ja he osallistuivat ja kykenivät monikulttuurisiin kohtaamisiin ja yhteistyöhän eri kansallisuuksien kanssa.

Johtopäätökset

Gymnastrada-tapahtuma oli aito työelämäprojekti parhaimmillaan ja osoitus siitä, että yhteistyö kolmannen sektorin kanssa unohdetaan usein, vaikka se toimii mainiona kumppanina ja mahdollisena työllistäjänä tulevaisuudessa. Yhteistyö Suomen Voimisteluliiton kanssa jatkuu erilaisten pienimuotoisten projektien, harjoitteluiden ja mahdollisten opinnäytetöiden myötä.

TKI:n ja opetuksen integrointi informaatioteknologian tiimissä

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun informaatioteknologian opetustiimissä on pyritty viemään TKI-toiminnan ja opetuksen integraatio mahdollisimman pitkälle. Kyberturvallisuuden EAKR-hankkeen puitteissa tehtiin pedagoginen kokeilu, jossa tavoitteena oli vieläkin parempi opetuksen ja TKI-toiminnan integrointi.

Ammattikorkeakouluissa vaaditaan opettajilta sekä vahvaa opettamisen taitoa että oman alansa asiantuntijuutta. Kun suurimmaksi osaksi opettajuuteen keskittyvä opettaja osallistuu osa-aikaisesti hankkeisiin, joutuu hänen asiantuntijuutensa erityiselle koetukselle. Tässä pedagogisessa kokeilussa kokeiltiin asiaa toisinpäin eli katsottiin, kuinka hyvin yritysmaailman täyspäiväiset asiantuntijat selviytyvät annetusta opetustehtävästä normaalin hankkeessa tehtävän ostopalvelun ohessa ja vieläpä ammattikorkeakoulun tiloissa. Kokeilun tarkoitus oli etsiä vielä tehokkaampia keinoja opiskelijoiden osaamisen kertymiseen TKI-hankkeiden yhteydessä. Sekä opiskelijoiden että asiantuntijoiden kokemuksia kokeilusta selvitettiin palautekyselyn muodossa.

Informaatioteknologian tiimin TKI-toiminta

Tiimin tärkeimmät osaamisalueet ovat kyberturvallisuus, peliohjelmointi, tietoverkkotekniikka ja datakeskustekniikka. Tiimin hankkeissa nämä kaikki osaamisalueet integroituvat yhteen kyberturvallisuuden jäädessä yhteiseksi nimittäjäksi. Hanketoiminta tulee jatkossa tapahtumaan CyberPros Academy-nimen alla. Kyberturvallisuuden tutkimus-, innovaatio- ja kehittämissympäristö CyberPros Academy palvelee niin opetusta kuin TKI-toimintaakin. Ympäristö on syntynyt IT-opetustiimin voimin, joiden taustalla on neljä hanketta, kaikki opetustiimivetoisia. CyberPros Academy on innovaatioalusta, jossa kehitetään niin kyberturvallisuuden liike-elämäpalveluja kuin uusia pelillistämiseen perustuvia koulutusratkaisujakin. Ympäristöä käytetään myös kyberturvallisuuden erikoistumiskoulutuksen TKI- ja opetustoiminnassa.

Informaatioteknologian tiimin hankekorin

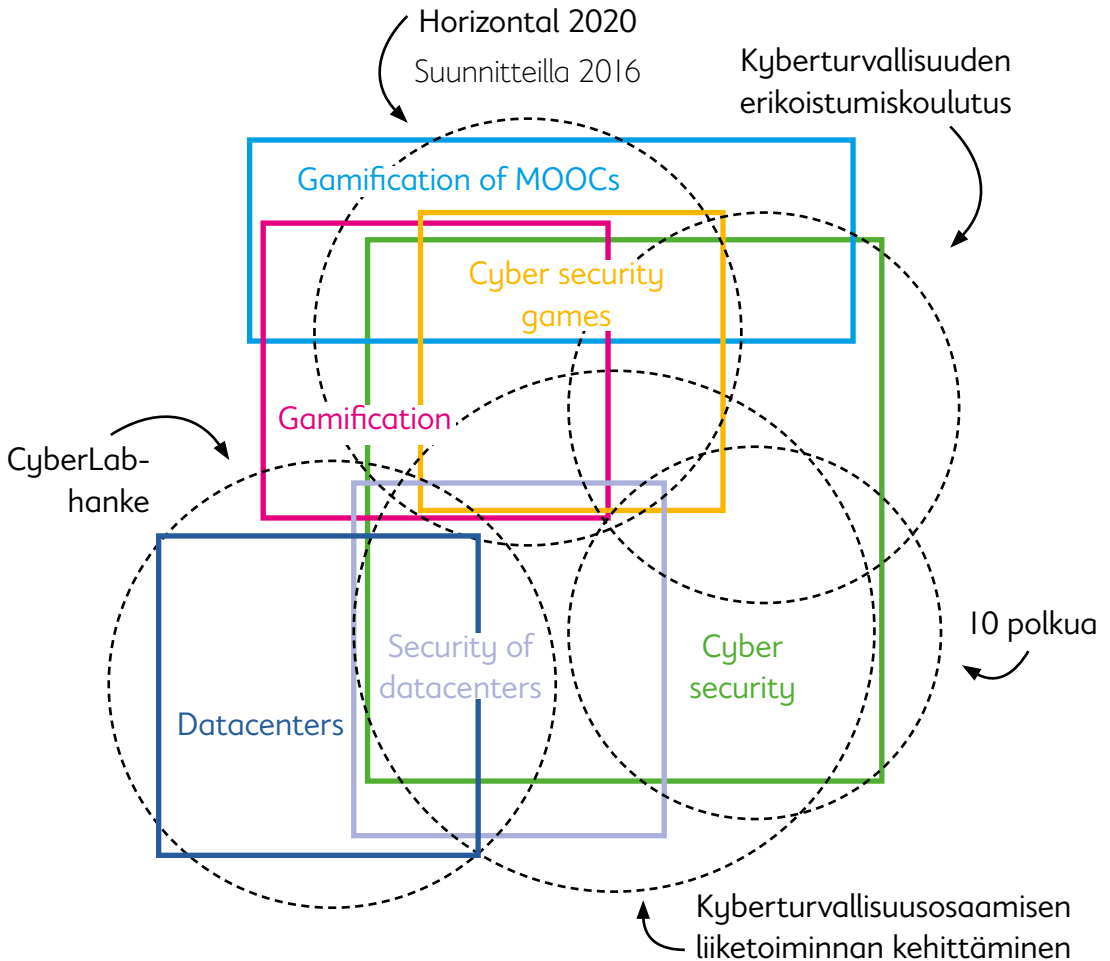
Oheisesta kaaviosta voidaan nähdä informaatioteknologian tiimin menossa olevat kyberturvallisuushankkeet (ympyrät) sekä aihealueet (neliöt), joissa hankkeet liikkuvat.

CyberLab-hanke

Hankkeessa on rakennettu OKM:n RAKE-rahoituksen turvin jalustaa datakeskus-, kyberturvallisuus- ja pelillistämissovelluksille. Toteutettu infrastruktuuri palvelee sekä TKI-toimintaa että opetusta.

Kyberturvallisuusosaamisen ja liiketoiminnan kehittäminen

Tämä on korin tärkein hanke, jossa ovat osallisina Kyamkin informaatioteknologian tiimin lisäksi Lappeenrannan yliopisto ja Cursor Oy. Hanke on EAKR-rahoitettu. Hankkeessa kehitetään kyberturvallisuuden palveluja yhdessä alan yritysten kanssa, tutkitaan datakeskusten tietoturva, tuotetaan uudenlai-

nen kyberturvallisuuden pelillistetty koulutusympäristö, johon liittyy pelillistämistutkimusta, sekä kehitetään alueella alan liiketoimintamahdollisuuksia.

10 polkua -hanke

Hanke on OKM:n strateginen ICT-profiloitumishanke, jonka pohjana on TEM ICT2015:n työryhmäraportti: ”21 polkua kitkattomaan Suomeen”. Informaatioteknologian tiimi on osallisena hankkeessa vastaten kyberturvallisuustyöryhmän panoksesta. Hankkeessa kehitetään kymmenen ammattikorkeakoulun voimin ammattikorkeakoulujen yhteistä oppimisympäristöä.

Kyberturvallisuuden erikoistumiskoulutus

Kyamkin informaatioteknologian tiimi on kyberturvallisuuskonsortion vetäjä. Erikoistumisopintojen vaatimassa konsortiosopimuksessa on mukana yhteensä 16 ammattikorkeakoulua. Kyamkin informaatioteknologian tiimi sai OKM:n erityisavustuksen kyberturvallisuuden erikoistumiskoulutuksen järjestämiseen.

Opettajat TKI-hankkeissa

Kaikki hankkeet on lähes 100-prosenttisesti toteutettu opetushenkilöstön voimin. Niin hankkeiden projektipäälliköt kuin asiantuntijatkin kuuluvat tiimin opetushenkilöstöön heidän toimiessaan samalla osa-aikaisina hankkeissa. Tarvittavista hankehakemuksista ja konsortiosopimuksista on vastannut tiimivastaava tutkimus- ja painoalapäälliköiden sijaan.

Opiskelijat TKI-hankkeissa

Tieto- ja viestintäteknikan opiskelijat osallistuvat hankkeisiin usealla tavalla. Useita suoraan hankkeisiin vahvasti liittyviä opinnäytetöitä on valmistunut tai työn alla. Opiskelijat ovat tehneet kymmeniä opintojaksoihin sidoksissa olevia projekteja, joiden aiheet kumpuavat hankkeista. Opiskelijoita on osallistunut hankkeiden rahoittamille koulutuksille yhdessä opettajien kanssa. Opiskelijat ovat kuunnelleet suoraan hankkeisiin liittyviä opintojaksoja. Yli kymmenen opiskelijaa on tehnyt työharjoittelunsa hankkeissa osallistuen näin hankkeiden edistämiseen.

Peliohjelmointiopiskelijat ovat erityisesti osallistuneet hankkeissa tärkeänä osana olevan kyberturvallisuuskoulutuspelin alustan ohjelmointiin. Samaa koulutus-alustaa on tarkoitus myöhemmin käyttää useiden eri alojen MOOCien toteuttamiseen. Tietoverkkotekniikkaa opiskeleva oppilasryhmä on puolestaan osallistunut TKI-ympäristöön kiinteästi liittyvän infrastruktuurin rakentamiseen yhdessä opettajien ja yritysten kanssa. Opiskelijat pääsivät näin seuraamaan kiinteästi hankkeissa tapahtuvaa asiantuntijatyötä ja myös osallistumaan siihen.

Pedagoginen kokeilu TKI:n ja opetuksen yhdistämisestä

Kyberturvallisuuden EAKR-hankkeen puitteissa tehtiin pedagoginen kokeilu, jossa tavoitteena oli vieläkin parempi opetuksen ja TKI-toiminnan integrointi. Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu Oy hankki ostopalveluna syksyllä 2015 kyberturvallisuuspelejä ohjelmointityötä tarjouskilpailun voittaneelta GoodLife Technologies Oy:ltä. Hankinta oli osa EAKR-hanketta ”Kyberturvallisuusosaamisen ja liiketoiminnan kehittäminen”.

Järjestelyyn sisältyi poikkeuksellinen pedagoginen kokeilu, jossa tarkoituksena oli syvä opetuksen ja TKI-toiminnan integrointi. Neljä yrityksen peliohjelmoinnin asiantuntijaa työskenteli Kymenlaakson ammattikorkeakoulun GameLab-tiloissa yhteensä 85 työpäivää. Normaalin ohjelmointityön, ohjelmoinnin konsultoinnin ja asiantuntija-avun lisäksi tarkoituksena oli samalla opastaa vapaaehtoista peliohjelmoinnin opiskelijaryhmää syvempään alansa asiantuntijuuteen. Opiskelijat osallistuivat ohjelmointiin yli puolet käytetystä ajasta tiiviissä yhteistyössä alan ammattilaisten kanssa mestari-oppipoika -periaatteella. Opiskelijoista yksi oli

viimeisen vuosikurssin opiskelija, joka on ollut mukana kyseisen pelin tekemisessä jo pitkään. Muut kolme olivat toisella vuosikurssilla ja tulivat mukaan hankkeeseen aloittaen kokonaan alusta. Tavoitteena oli saada mahdollisimman paljon osaamista siirtymään varsinkin uusille opiskelijoille, jotta he voisivat jatkaa pelin tekemistä yrityksen osuuden päättyessä.

Yhteenveto kokeilusta

Pedagogisessa kokeilussa kokeiltiin yritysmaailman täyspäiväisten ohjelmoinnin asiantuntijoiden toimimista opetustehtävissä normaalin hankkeessa tehtävän ostopalvelun ohessa ammattikorkeakoulun tiloissa. Kokeilun onnistumisen ehdoton edellytys on osallistuvien yritysmaailman asiantuntijoiden sitoutuminen mestari-oppipoika -tyyppiseen työntekoon, mikä ei ole itsestäänselvyys. Asia oli vahvasti esillä jo tarjouskilpailuvaiheessa. Kokeilussa etsittiin uusia keinoja opiskelijoiden osaamisen kertymiseen TKI-hankkeiden yhteydessä. Sekä opiskelijoiden että asiantuntijoiden kokemuksia kokeilusta selvitettiin palautekyselyn muodossa.

GoodLife Technologies -yrityksen ohjelmoinnin asiantuntijat olivat vahvasti mukana suunnitelmassa aivan ideointivaiheesta asti. Yrityksen neljä asiantuntijaa suoriutuivat tehtävästä kiitettävästi. He saivat työnsä tehtyä ja opiskelijat kokivat oppineensa erityisen paljon. Kokeilu tehtiin ammattikorkeakoulun tiloissa ja laitteilla oppilaille tutussa ympäristössä, mikä osaltaan helpotti oppilaiden samanaikaista muuta opiskelua sekä opettajien osallistumista toimintaan. Opiskelijoiden opiskelua oli tarkoituksella vähennetty kokeilun ajalta. Ehkä kokeilun aikana myös opettajille olisi pitänyt järjestää enemmän opetuksesta vapaata aikaa.

Kokonaisuudessaan kokeilu oli onnistunut. Saatu palaute sekä asiantuntijoilta kuin varsinkin opiskelijoilta oli pääsääntöisesti hyvin positiivista. Onnistumista kuvaa myös se, että kaikki osallistuneet olivat halukkaita osallistumaan samantyyppiseen kokeiluun uudestaan, mikä on myös tarkoitus myöhemmin toteuttaa. Kokeilu oli kuitenkin pienimuotoinen, joten pitkälle meneviä yleistyksiä kokeilusta ei kannata tehdä.

Ideasta innovaatioon –opintojaksolla opiskelijatiimi voi voittaa puhdasta rahaa

Ideasta innovaatioon -opintojakso on osa Kyamkin ja Mamkin yhteistä innovaatio- ja yrittäjyysosaamisen kokonaisuutta. Opintojaksolla opitaan havaitsemaan mahdollisuuksia, kiteyttämään ne ongelmiksi, löytämään valittuihin ongelmiin ratkaisuja sekä esittelemään ja myymään tiimin valitsemat ratkaisut. Opintojakso voi myös johtaa yrittäjyyspolulle opiskelijoita, joilla on jo mielessään tuote-, palvelu- tai yritysidea.

Virtuaalityöskentely yhdistää eri alojen opiskelijat

Opintojaksototeutukselle osallistuu vuosittain Kouvolassa reilusti yli 200 liiketalouden ja kulttuurin opiskelijaa. Syksystä 2015 lähtien toteutukseen osallistuvat myös sosionomiopiskelijat. Opintojaksosta on tarjolla perinteinen toteutus, jossa yhdistyvät lähitapaamiset, suur- ja pienryhmän vuorottelu sekä itsenäinen työskentely. Monimuotototeutuksessa lähiopetuksen määrä korvautuu Moodlen ja muiden virtuaalisten työalustojen kautta tapahtuvalla tiimityöskentelyllä. Opiskelijat ovat muun muassa esittäytyneet videoiden välityksellä toisilleen ja kommunikoivat verkossa tehokkaasti muun muassa OneNote Class Notebookin avulla. Lähitapaamisissa on keskitytty tiimityöskentelyyn ja positiivisen innovointi-ilmapiiriin luomiseen. Oheisten linkkien kautta voi katsoa tunnelmia reilun 130 hengen opiskelijan kurssin lähitapaamiselta lokakuussa 2015:

Monialaisiin innovaatio-opintoihin osallistutaan yhä ahkerammin

Nordea ja Kyamk solmivat syksyllä 2014 sopimuksen vuosittain jaettavasta Nordea Innovation Prize -palkinnosta, jonka arvo on 750 euroa. Kilpailuun valitaan tiimityötaidoiltaan ja idean kehittäelykyvyltään ja kaupallisilta mahdollisuuksiltaan tuloksellimmat opiskelijatiimit sekä Ideasta innovaatioon -suuryhmitoteutuksissa, lyhyissä innovointijameissa (esim. Global Sustainability Jam) ja yrittäjyysleireillä ja muissa vastaavissa tapahtumissa (Cambridge Venture Camp, Startup Summer Camp ja Patteri es:n *ship Startup festival) kehitetyistä ideoista parhaat. Palkinnon saajan valitsevat Nordean ja Kyamkin edustajat opiskelijatiimien ideaesitysten perusteella. Kaiken kaikkiaan ideointi- ja innovointiopintoihin osallistui vuonna 2014 yli 400 opiskelijaa ja vuonna 2015 luku nousee yli 600 opiskelijaan.

Kymenlaakson ensimmäinen Nordea Innovation Prize -palkinto jaettiin 16.12.2014. Palkinnon voitti Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opiskelijatiimi ”Flow Lights for Shower”. Tiimi innovoi ohjelmoitavan merkkivalon suihkun käyttäjille syksyn 2014 Ideasta innovaation opintojakson aikana. Voittaja valittiin seitsemän finalistin joukosta. Voittajatiimi oli monialainen. Siinä oli liiketalouden, muotoilun ja johdon assistenttityön opiskelijoita.

Mitä pankin ja Kyamkin yhteistyö lupaa?

Valintaraadissa olivat mukana Nordeasta pankinjohtajat Harri Koskinen ja Kristiina Launikari sekä Kymenlaakson ammattikorkeakoulun edustajia. Raati ihastui idean kaupalliseen potentiaaliin ja sen energiatehokkuuteen. Lisäksi opiskelijat olivat tuottaneet idean uudella tavalla virtuaaliympäristössä sekä hyödyntäneet tehokkaasti lyhyessä ajassa tiimin jäsenten erilaista osaamista.

Nordean pankinjohtaja Harri Korhosen mielestä on tärkeää lisätä käytännön tietoa rahoitusmarkkinoista ja tuoda pankkia lähemmäs yrittäjäuraa suunnittelevia opiskelijoita. Nordea antaa neuvontaa nuorille aloittaville opiskelijoille yritysten maksuliike-, rahoitus-, säästämis- ja vakuutusasioissa ja esittelee aloittavien yritysten rahoituspalveluja opiskelijatilaisuuksissa tai -kursseilla 1–3 kertaa vuodessa. Yritystoimintaa suunnittelevilla on myös mahdollisuus yksilölliseen konsultaatioon Nordeassa. Harri Korhonen korostaa innovatiivisuuden ja yrittäjyyskulttuurin vahvistamista Kymenlaakson alueella sekä korkeakoulu-opiskelijoiden rohkaisemista yritystoiminnan käynnistämiseen. Syksyn 2015 Ideasta innovaation monimuotototeutukseen Nordea lähti mukaan videoitujen terveisten välityksellä.

Johtopäätökset

Nordean ja Kyamkin yritys yhteistyö Ideasta innovaation -opintojaksolla on merkki myönteisen yrittäjyys ekosysteemin rakentumisesta alueellemme. Tulevaisuuden kehittämiskohteena opintojaksolla on löytää nimenomaan ne ideat, joiden eteenpäin viemiseen opiskelija tai opiskelijatiimi haluaa sitoutua pidemmällä tähtäimellä. Näistä ideoista voi jatkossa kehittyä uutta yrittäjyystoimintaa, jonka rahoitusratkaisujen kumppani voi varsinkin alkuvaiheessa löytää ”tutusta” pankista ja pankinjohtajasta.

Monimuotoista – monialaista – monisuuntaista oppimista

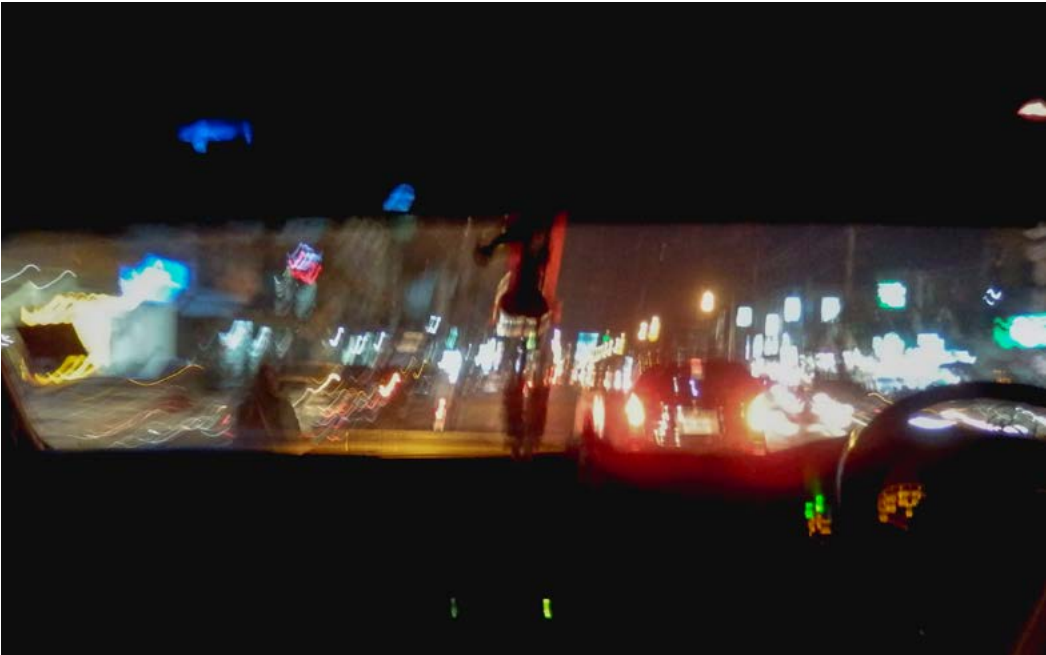
Tehokkuusvaatimukset ja työelämän uudistuneet työtavat mahdollistavat ja toisaalta asettavat vaatimuksia paitsi uudella tavalla myös uudella tavalla? Vaihtoehtoisia ratkaisuja on jo kehitetty ja jatkossa monimuotoisuus varmasti lisääntyy.

Opiskelijan tiivis yhteistyö yrityksen ja oppilaitoksen kanssa on osoittautunut hedelmälliseksi tavaksi tuottaa osaamista kaikille osallistujille. Opiskelija oppii ajankohtaisia työelämätaitoja, opettajat päivittävät tietoaan ja taitojaan suhteessa työelämän vaatimuksiin ja työelämä saa käyttöönsä oppilaitoksen osaamista ja ohjausta. Yrityselämän verkostot rikastuttavat yhteistyössä kaikkien toimintakulttuuria, kun tietoa ja taitoa jaetaan avoimesti. Samalla päivitetään monialaisesti ja monisuuntaisesti osaamista. Tavoitteena on, että opiskelija työllistyisi heti valmistuttuaan ajankohtaisiin tehtäviin ja yritys saisi täsmäkoulutetun työntekijän. Yhteistyössä päivitetään myös opettajien osaamista ja asiantuntijuutta.

Kaikkien etu ja ehkä myös ainoa keino pysyä kehityksessä mukana tai edes hengissä on, että maksimoidaan yritysten kyky reagoida kehityksen uusimpiin mahdollisuuksiin nopeasti. Ekosysteemi, jossa toimijoina olisi yhden yrityksen sijaan useampia yrityksiä, antaisi mahdollisuuden seurata ja testata useiden eri alojen uusimpia haasteita ja mahdollisuuksia. Jakamalla tietoa ja taitoja voidaan kehittää uusia sovelluksia ja edistyksellisiä ratkaisuja yrityselämän tarpeisiin. Kysymys kuuluukin: miten luodaan kaikkia osapuolia hyödyttävä toimiva ekosysteemi, jossa jaetaan avoimesti tietoa ja taitoja?

Esimerkiksi Tekes mahdollistaa Tekes kylässä -ohjelmassaan hyvien käytäntöjen jakamisen. Siinä eri alojen osaajat kohtaavat avaten ovia uusiin, erilaisiin edelläkävijöiden toimintakenttiin. Lisäksi Tekesin Liideri-ohjelmassa kehitetään liiketoimintaa, tuottavuutta ja työniloa. Sloganina on: Suomi tarvitsee 5 miljoonaa yrittäjää. Se on kaikessa yksinkertaisuudessaan loistava ja tosi. Yrittäjämäinen toimintatapa on toistunut puheissa jo pitkään, mutta kuinka viemme sen käytäntöön? Mitä esteitä on ja miten voisimme ne poistaa tai ainakin madaltaa niitä? Mielenkiintoisimmat uudistuksethan tapahtuvat erilaisten, toisilleen vieraidenkin alojen välisessä maastossa.

Itsenäisen työn osuus oppilaitoksissa on kasvanut paljon viimeisten vuosien aikana, mutta edelleen tarvitaan työkaluja itsenäisen toiminnan jämäköittämiseen. Koulutuksessa tiukan opetussuunnitelman, ops:n, uskollinen seuraaminen ei ehkä tuotakaan parasta osaamista. Vanha tapa suorittaa opintojaksoja toisensa perään kuten joku ”viisas” on ajatellut jo muutama vuosi sitten, ei luultavasti ole paras ratkaisu opettaa tulevaisuuden osaajia. Ops-vastuu on jonkun muun harteilla, ei minun, opiskelijan. Laitostuuko opiskelija kuten potilas laitoksessa, syökö ennalta ja ulkopuolelta määrätyn ops:n seuraaminen yrittäjämäistä toimintatapaa? Entäpä jos ops päivitetään joka päivä? Onko tästä esimerkkejä? Tänäpä päätetään mitä huomenna tehdään? Lähiesimies on työpaikan tärkein henkilö, mutta jos olenkin itse itseni lähin esimies? Miten tähän voisi kannustaa, panostaa ja mitä pitäisi oppia ja opettaa?

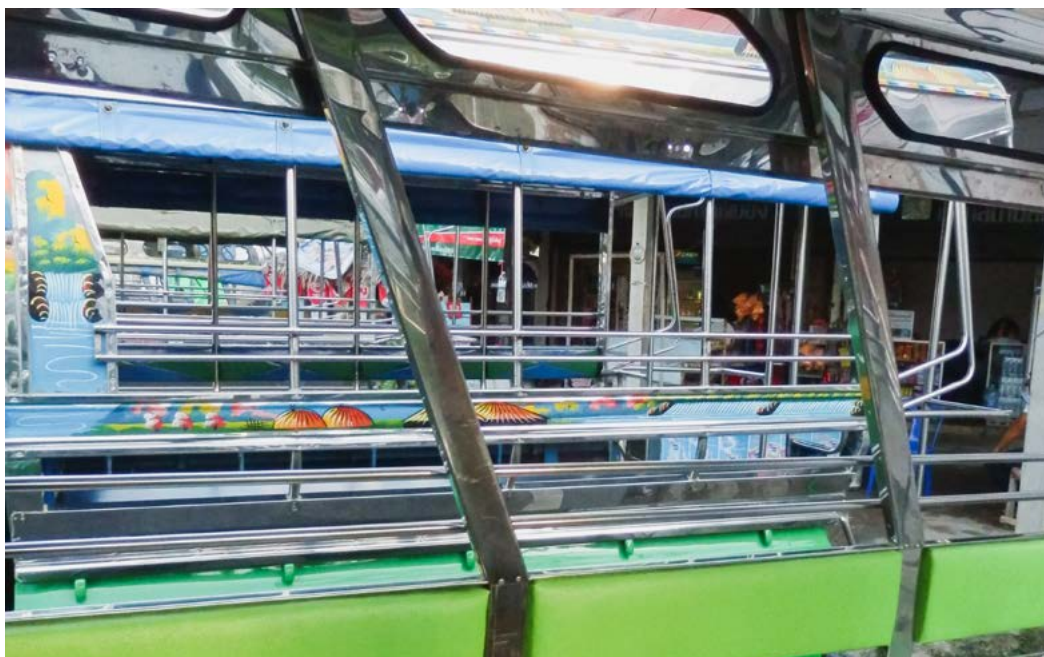

Tuulilasi.

Onko sanonta: No pain no gain, ilman tuskaa ei synny tuloksia, auttamattomasti out ja täysin käsittämätön uusille sukupolville? Ja hyvä niin, sillä tilalle tarjotaan ajatusta: Work smart not hard. Kovan työn sijaan keskitytäänkin toimimaan fiksusti – tätä tuskin kukaan haluaa kieltää. Henkilökohtainen opetussuunnitelma, HOPS, mahdollistaa jo nyt oman opiskelupolun määrittämisen, ainakin osittain. Kukin opiskelija kehittää omaa osaamistaan suhteessa tavoittelemaansa työtehtävään ja yhteistyöyritykseen. Jatkossa valinnaisuutta ja joustavuutta opinnoissa voisi kehittää vieläkin enemmän yhdessä yritysten kanssa ja tarkastella yrityksen tilannetta suhteessa tulevaisuuden tavoitteisiin, joita oppilaitos voisi tukea ja osaltaan ohjata. Lopputuloksena voisi olla työn ja opiskelun mielekkyys.

Vaihtoehtoisia tapoja oppia ja kehittyä osaajaksi on jo kehittynyt ja kehitettykin. Monet yritykset kouluttavat jo nyt työntekijöitä yritykseensä itse, yhtenä toimintamuotona oppisopimuskoulutus. Usein katsotaankin että ”hyvä tyyppi” on tärkein kriteeri henkilön palkkaamisessa ja hänestä kurssitetaan yrityksen tarvitsema ammattilainen. Hyvissä tyypeissä korostuvat metataidot työelämätaidoina. Ajan hermolla, edelläkävijänä toimittaessa mitään valmista opetussuunnitelmaa ei edes voi kehittää, koska vain jatkuva muutos pysyy. Joustavasti toimittaessa on tärkeää tarkentaa tilanne jatkuvasti, ja siksi oppimaan oppiminen ja itseohjautuvuus ovat merkittäviä taitoja.

Toisaalta itseoppineet asiaansa intohimoisesti suhtautuvat henkilöt haluavat oppia ja oppivat itseohjautuvasti ilman koulutustakin. Tällainen toiminta mahdollistetaan muun muassa avoimissa oppimisympäristöissä ja lyhytkursseilla. Lisäksi uusi tieto- ja viestintäteknikka mahdollistaa verkottumisen alan osaajien kanssa helposti. Näissä verkostoissa ja yhteisöissä jaetaan avoimesti uusinta tietoa, jota

Kerrokset. on vaikea tai mahdoton löytää muualta. Itseoppineita osaajia löytyy monilta eri aloilta. Esimerkiksi Mäntän Serlachius-museo Göstassa kesän 2015 näyttelyssä Toisten taidetta kukaan taiteilijoista ei ollut suorittanut alan tutkintoa.

Intohimo on vahva veturi kehittämiseen, osaamiseen ja itsenäiseen tekemiseen. Nyt kuitenkin jo peruskoulussa on huolestuttu intohimon katoamisesta. Miten intohimoa voidaan kehittää tai opettaa, ja minne se nyt sitten on kadonnut ja miksi? Johtaako intohimo helpommin flow-tilaan, jossa luovien alojen vahvuus on? Intohimo on varmasti myös vahva tekijä työssä viihtymiseen ja siten hyvään elämään. Miten tunnistaa pienten koululaisten vahvuudet ja miten tukea niitä? Voisiko tästäkin kehittää ”äly-aisti-kommunikointi-portfolion”, joka tukee oppijan kasvua koko elämän ajan antaen oppijan päätyä parhaaseen mahdolliseen työtehtävään tai ammattiin?

Voisiko osaamisen kuvaukseen ja tarkasteluun käydä malliksi IoT eli The Internet of Things? Things voisi tässä tapauksessa olla osaamisen palasia, osia koulutuksesta. Mikä kartta tästä syntyisi, uusi HOPS vai osaamisportfolio? Saadaanko näin myös osaamisen laajuus ja taso näkyväksi, jolloin sitä voidaan arvioida eri suotimilla, eri näkökulmista? Kun jonkin osa-alueen viiden tähden maksimi-osaamisesta on suoritettu kolme, on helppo nähdä ja ymmärtää osaamisen taso. Myös eri toimialojen vaadittu osaaminen saataisiin näkyväksi ja sitä voitaisiin päivittää ajankohtaiseksi ja aihealueittain. Miten IoT, äly-aisti-kommunikointi, maksimoidaan myös koulutuksessa? Voisiko oppimispeli toimia työkaluna oppimisen ja osaamisen näkyväksi tekemisessä?

Valo siivilöityy.

Muotoilijasta diginatiiviin — digituottajuus on täällä

Digitaaliset tuotantoympäristöt ovat kulttuurialan osaajien pelikenttää. Elokuva- tai pelituotantoja ei voida kuvitella tehtävän ilman digitaalista tallentamista, virtualisointia tai editointia. Muotoiluprosessi tapahtuu alusta loppuun digitaalisesti asiakaskeskeisestä tarveanalyysistä alkaen. Siitä edetään luonnosten kautta konseptiin ja edelleen mallinnuksen kautta vaikkapa 5-akseliselle jyrsimelle protokappaleen tuottamiseen. Lopuksi suunnitelma menee tuotantoon, joka tehdään massavalmisteeksi robotiikan avulla. Kaikki tämä tapahtuu digitaalisessa verkossa, jossa asiantuntijat (mallintajat, kuvittajat, leikkaajat) ovat eri yksiköissä ympäri maailmaa. Tämä on jo nykypäivää kulttuuri-alalla. Mikä on seuraava hyppy?

Fasilitoivan valmentajan haaste

Tänä vuonna on ilmestynyt Opettajat rakennemuutoksessa -kartoitus. Hanke on Hämeen ammattikorkeakoulun vetämä, ja siinä on tavoitteena selvittää minkälaisia osaamisvaatimuksia meneillään oleva rakennemuutos korkeakouluopettajille synnyttää.

Tehtyjen haastattelujen perusteella ammattikorkeakouluopettajien osaamisen perusta ja tavoite on tällä hetkellä substanssin hallinta sekä kyky olla valmentaja ja fasilitoija opiskelijan oppimisen johtamisessa. Korkeakoulun ja työelämän väliseen kehittämistehtävään tutkimuksessa nähtiin läheisesti liittyvän tavoite erilaisten, digitaalistenkin, menetelmien avulla luoda uusia tuotteita ja palveluita eli innovaatioita. Avuksi näiden osaamistavoitteiden saavuttamiseksi on peräänkuulutettu verkkopedagogiikkaa, digiosaamisen vahvistamista ja virtuaali-osaamista. Mitkä sitten ovat muuttuvassa toimintaympäristössä ne substanssit, joita opettajan pitää hallita? Mihin valmentaja valmentaa diginatiivia? Miten aloitetaan maamme hallituksenkin patistama digiloikka?

Kolmiloikalla digihyppyyn

Väitetään että suomalaisten valmiudet käyttää digitalisaation mukanaan tuomia ratkaisuja ovat huippuluokkaa, mutta yritykset hyödyntävät huonosti digitaalisuutta liiketoiminnan kehittämisessä. Tämän dilemman ratkaisemiseksi kutsutaan usein paikalle korkeakoulu asiantuntijoihin.

Suomen korkeakoulujen mahdollisuudet tarjota osaamista digitaalisten ympäristöjen hyödyntämiseen ovat erinomaiset, jos niitä vertaa useimpiin eurooppalaisiin kumppaneihimme. Väitettä voi perustella neljällä korkeakouluissa käytössä olevalla kehittämissympäristöllä. Kolmiloikkaaja digihypyssä on korkeakoulu, jolla on 1) koulutuksessaan käytössä simulaatioympäristöt ja verkko- tai simulaatiopedagogiikka, 2) keinot tuottaa ja käsitellä aineistoa, kokemuksia ja luonnoksia digitaalisesti ja joka 3) tulostaa kolmiulotteiset mallit, suunnittelee konkreettiset tilat, kehittää pelit, valmistaa tuotteet ja luo uudet e-palvelut.

Neljäs vaikuttava tekijä on yhteistyö. Se alue liittää loikassa pisimmälle, jonka korkeakoulu toimii yhdessä instituutioiden, talouselämän ja kolmannen sektorin kanssa kansainvälisessä, osaamiseen perustuvassa kehittämissympäristössä. Alue

Liikkeentunnistin pelihahmojen simuloinnin tukena.

ei tarkoita pelkästään maantieteellistä rajausta, vaan toimialoja horisontaalisesti leikkaavia osaamiskerroksia, uusia toisiinsa heijastavia globaaleja osaamislamel-
leja. Konkreettisesti sanottuna: uusia ammatteja.

Diginatiivit ajureina

Kymenlaakson ammattikorkeakoululla on kaikki nämä edellytykset ja vahva strateginen suunta digitalisaation hyödyntämisestä niin opetuksessa kuin ТКИ-työssäkin. Fasilitteetit ja tahtotila ovat olemassa ja toimijat tiedossa: kuka tekee osista kokonaisuuden? Fasilitoiva laaja-alaisesti substansseja osaava opettaja vai diginatiivien yhteenliittymä?

Diginatiivien sukupolvi strukturoi maailmansa eri tavalla kuin aikaisemmat sukupolvet. Heille osaamisen substanssia ei ole tiedon käyttökelpoisuus yksittäisessä tehtävässä, vaan tiedon validius laajemmassa asiakontekstissa. Tiedonlähteitä on rajattomasti ja taitoa uudessa tilanteessa on tiedon luotettavuuden arviointi hyödyntäen laajoja monimediaalisia alustoja. Seuraavassa hypyssä diginatiivit ovat ajureita, mutta onko ympäristö valmis kyytiin?

Tiedon hallinta on digituotannon ydin

Kuvitellaan tilanne, jossa kansainvälinen yritysytteenliittymä rakentaa uuden lentoterminaalihubin kahdeksaan maahan ympäri maailmaa. Suunnittelu tehdään digitaalisessa vuorovaikutusverkossa. Kyamk tarjoaa kokonaisuuden suunnitteluun omaa simulaatio-osaamistaan: palvelumuotoiluosaamisen sisältäen simuloituiden asiakaslähtöiset palvelupolut, logististen ratkaisuvaihtoehtojen simulaatiot, rakennusten digitaaliset rakennevariaatiot ja 3D-mallit, energia-
tehokkuus- ja päästösimulaatiot, simuloituiden riskianalyytit verkkohäirinnästä, tilasimulaatiot toiminnallisuudesta ja viihtyvyydestä sisältäen turvallisuuden, onnettomuustilanteen pelillistetyt johtamissimulaatiot ja uhrien hoitosimulaatiot, henkilöstön koulutus-simulaatiot ja verkkoympäristöt sekä pelillistetyt harjoitukset. Näiden lisäksi on käytössä laaja yhteistyöverkosto kansainvälisten diginatiivien korkeakouluverkostosta. Meillä on siis käytössä erittäin laaja paletti.

Päätelmät

Tämä keksitty esimerkki kuvaa sitä, että Kyamkillä on olemassa mahdollisuudet monialaisiin eri osaamiskerroksia leikkaaviin digitalisoiutuihin koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoimiin. Tarvitsemme irrottautumista spesifistä alakohtaisesta osaamiskäsityksestä kohden digituotantoajattelua, jossa taitoa ja osaamista on nähdä yli osaamisrajojen olevat mahdollisuudet ja hallita monialaisen tiedon tuotantoprosessia digitaalisessa maailmassa.

”Made by MINÄ”

Valmiit silmälasinkehykset (Sonja Vuorenmaa).

Silmälasit ovat inhimillinen esine, lähellä ihmistä. Silmälasit eivät ole enää näkemisen apuväline vaan osa meidän persoonallisuuttamme, ne ovat erinomainen keino luoda ilmettä kasvoille. Oikealla kehysvalinnalla voimme korostaa ja hävittää haluttuja kasvomuotoja.

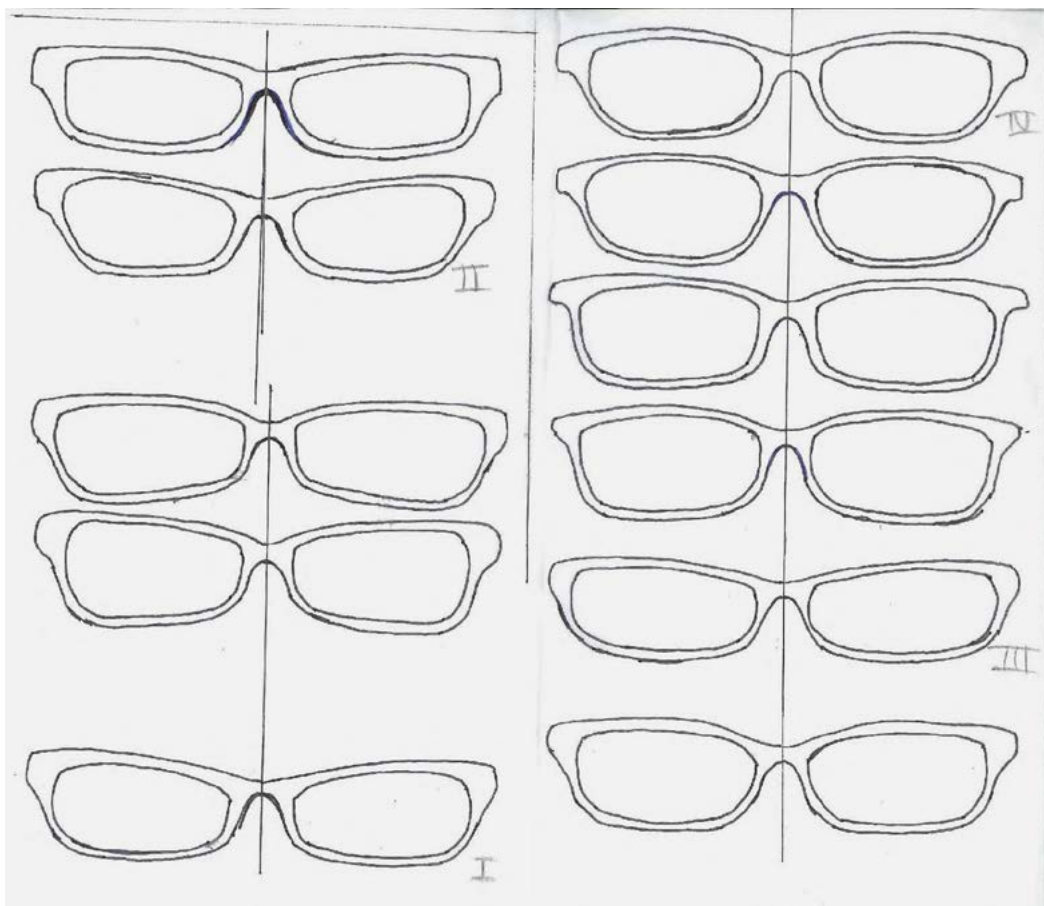
Kehysmuotoilu on mielikuvien toteuttamista materiaalin ja muodon avulla. Suunnittelutehtävän tekee haasteelliseksi käyttäjän anatomia ja kehysten mittakaava. Kehys muodostuu muotojen, massojen ja värien tasapainosta, suunnittelijan käden ja silmän yhteistyöstä. Kyamkin kehysmuotoilun opintojaksolla yhteistyöyrityksenä on jo vuosia toiminut lapinlahtelainen Micare Line Oy, joka toimittaa materiaalit ja tekee tarvittavat tehdastyövaiheet. Opiskelijan on hyväksyttävä muotoiluprosessille tyypilliset vaatimukset ja rajoitukset, materiaali- vaihtoehtojen rajallisuus sekä koneiden ja valmistuksen asettamat reunaehdot.

Kehyssuunnittelu on perinteistä tuotemuotoilua, joka vaatii ongelmanratkaisuja ja ideointikykyä, sosiaalisia taitoja ja kärsivällisyyttä. Muotoiluongelma on asiakaslähtöinen: ”Millaiset silmälasinkehykset asiakkaani haluaa?” Opintojakso on ollut aina yhtä suosittu ja jokainen ryhmä on odottanut sitä innokkaana.

Tekemällä oppiminen

Opiskelijat tutustuvat olemassa olevaan kehystarjontaan, he poimivat tarjonnasta tämän päivän trendikehyksiä ja klassikoita. Tavoitteena on johdattaa heidät kehysuunnittelun maailmaan ja mittakaavaan, ohjata heitä näkemään ja analysoimaan muotojen ja värien vaikutuksia sekä perustelemaan valintojaan.

Ideapiirroksia
(Karoliina von
Hertzen).

Muodon hahmottaminen

Uskon aivojen, silmien ja käden yhteistyöhön, muoto hahmottuu käsin piirtämällä. Alussa piirrokset ovat varsin kömpelöitä, mutta ne kertovat kunkin opiskelijan lähtökohdat ja kehittämisen kohteet. Teemme inspiraatiokuvia, moodboardoja ja storyboardoja eli visualisointeja asiakkaan arjesta, juhlasta, toiveista, harrastuksista ja arvomaailmasta. Piirrämme yhä uusia versioita ja variaatioita sekä teemme nopeita pahvimalleja (piirrosta kun ei voi sovittaa kasvoille). Parhaimmillaan opiskelija piirtää useita kymmeniä luonnoksia ja leikkaa kymmeniä pahvimalleja. Lopputulos alkaa hahmottua – opiskelijan taito tehdä tarkkaa ja tietoista muodonantoa kehittyy. Hän ymmärtää muutoksen vaikutukset konkreettisesti. Osa opiskelijoista suunnittelee ja valmistaa kehykset itselleen, loppujen asiakkaina ovat ulkopuoliset asiakkaat, vanhemmat, kumppanit ja ystävät. Mittapiirrokset ovat vaiheen lopputulos, on aika siirtyä aitoon materiaaliin eli selluloosa-asetettiin.

Mittakaavaa ja tarkkuustaso

Kopioimme materiaalilevylle kehysten aukkomuodon, joka on kehyksen ydin. Jokainen työvaihe vaatii huolellisuutta, sillä virhettä ei voi korjata myöhemmin. Lopullinen materiaali valitaan värinäytepaloista. Käyttämämme kehysmateriaalit tulevat pääosin Italiasta, jossa on pitkät ja vahvat perinteet kehysvalmistukselle.

Työskentelemme edelleen käsin: lopputulos on tärkein ja kehysidea kehittyy eteenpäin vaihe vaiheelta. Viilaamme aukkomuodon 0,1 mm:n tarkkuudella, joten pienikin ero muodossa on merkityksellinen. Opiskelija harjaantuu työstämään muovia oikealla liikeradalla ja voimalla. Tässä vaiheessa ”jyvät erottuvat akanoista”. Osa opiskelijoista on koko ajan tietoinen tekemästään, mutta osa kaipaa enemmän tukea.

Projektiportfolio

Sillä aikaa kun aukkomuodot jyrsitään yhteistyöyrityksessä, aloitamme projektiportfolion tekemisen. Projektiportfolio sisältää kuvauksen koko suunnitteluprosessista aina inspiraatiokuvista viimeiseen kuvaan valmiista kehyksistä asiakkaan kasvoilla. Oppimisen kohteena on dokumentointi ja raportointi sekä omaa työnhakuportfoliota että opinnäytetyötä varten. Opiskelija oppii käsitteellistämään suunnitteluprosessia, hahmottamaan kokonaisuuksia, keskittymään yksityiskohtiin ja etäännyttämään tekemisen omasta persoonastaan. Tekstin ja kuvan välinen suhde, niiden välittämä informaatio ja prosessin looginen eteneminen ovat merkityksellisiä tekijöitä. Visuaalisesti projektiportfolio tukee kehysten luomaa mielikuvaa.

Etuosan aiset sekä valmiit silmälasinkehykset

Micare Line on jyrsinyt etuosan materiaalipalaan opiskelijan suunnittelemat linssiaukot. Aisan materiaalipalan sisällä on tukiruoto ja saranan toinen puoli. Työskentelyn edetessä syntyy halutun muotoinen etuosan sahaamalla ja viilaamalla. Opiskelija käyttää runsaasti aikaa oikean muodon luomiseen, vaikka hänellä on ehkä ollut aiemmin vaikeuksia keskittyä, aikatauluttaa toimintaansa tai viedä jokin asia loppuun saakka. Kukaan ei ole vielä 18 vuoden aikana antanut periksi. Kaikki eivät ole tyytyväisiä lopputulokseen, mutta he pystyvät analysoimaan sitä ja tietävät mitä siinä pitäisi muuttaa.

Opiskelija oppii hahmottamaan virheet ja näkemään oikean symmetrisyyden, hän oppii kahden eri kaaren jatkumon ja jäntevyyden, taustana olevien kasvojen ja henkilön persoonan vaikutuksen – hän oppii toteuttamaan haluamaansa muotoa. Päivä, jolloin kehykset ovat valmiit ja opiskelijat saavat ne takaisin itselleen on kuin joulu. Luokassa on hermostunut hiljaisuus, osa käyttäytyy korostuneen rennosti, on aika nähdä itse tehdyt kehykset, jotka näyttävät samalta kuin optikkoliikkeen hyllyllä. Aisassa lukee ”Made by MINÄ”.

Valmis
silmälasinkehys
edestä ja takaa
(Tiina Ikkonen).

Johtopäätös: tuotekehitystä ja muotoilua tarvitaan aina

Muotoilulla ei enää tarkoiteta pelkästään tuotemuotoilua, kulutustavaroiden ja hyödykkeiden suunnittelua. Tuotekehitystä tarvitaan niin kauan kuin on olemassa kuluttajia, jotka käyttävät tuotteita. Kuvailtu opintoprosessi johtaa konkreettiseen lopputulokseen, kaikki ei ole immateriaalista. Muotoiluprosessi on aina sama, olkoon suunnittelun kohde konkreettinen tai immateriaalinen.

OSA

Presidentinlinnasta perinnerakentamiseen – Restauroinnin LCCE®-kärkihankkeet vuosina 2012–2015

Vuosien 2012–2015 aikana Kymenlaakson ammattikorkeakoulun restauroinnin koulutuksessa on tehty useita yritysyeistyshankkeita LCCE®:n hengessä. Tässä artikkelissa esitellään niistä kaksi viimeaikaisinta ja suurta näkyvyyttä saanutta hanketta. Nämä hankkeet ovat luonteeltaan myös hyvin erilaisia, joten niiden tarkastelun kautta avautuu laaja näköala Kyamkin restauroinnin koulutuksen ja yritysyeistyön monipuolisuuteen.

Presidentinlinnan irtokalusteiden restaurointi

Suomen tasavallan Presidentinlinnan peruskorjaus tehtiin vuosina 2012–2014. Kyamkin restauroinnin osasto osallistui myös Presidentinlinnan irtokalusteiden restaurointiin. Restauroitavia kalusteita oli erittäin paljon, suurin osa niistä päätyi työstettäväksi alan yrityksiin. Myös restaurointialan koulutusta antavat koulutusyksiköt Kyamkissa ja Teuvan ammatillisessa kurssikeskuksessa, TEAKissa saivat suuren määrän merkittäviä kalustekokonaisuuksia opiskelijatyönä tehtäviksi. Presidentinlinnan kanslia mahdollisti näin arvokkaan ja vastuullisen yritysyeistyökokemuksen niin opiskelijoille kuin alan opettajille.

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun restauroinnin opettajat Jari-Pekka Muotio ja Diego Carlozzo tutustuivat ennakolta kalusteiden kuntoon ja lopulta Kyamkissa restauroitaviksi kalusteiksi valikoitui 17 esinettä. Niihin kuului 3 pöytää, pelipöytä, taburetti, yksi sohva ja 11 tuolia. Kyseiset esineet ovat pietarilaisia ja kotimaisia 1800-luvun empirekalusteita.

Kalusteiden restauroinnista vastasivat RE11 ja RE12 -ryhmien opiskelijat Jari-Pekka Muotio ja Diego Carlozzo ohjauksessa. Suurimman osan restauroinneista tekivät kesällä 2014 työharjoitteluna restauroinnin opiskelijat Johanna Ali-Hokka ja Heidi Kero, jotka totesivat restaurointiprosessista seuraavaa: ”Aluksi jännitti kovasti, kun sai kunnostettavakseen Presidentinlinnan esineitä. Sitten piti vain koota itsensä ja miettiä, että tasavallan presidentin kanslia on kuten muutkin asiakkaat: työt on tehtävä hyvin ja aikataulussa. Aikataulu asettikin tällä kertaa haasteita, sillä se oli erittäin tiukka. Opimme myös aivan uusia asioita, esimerkiksi verhoilua, ja muutenkin saadut opit syvenivät, sillä työtä oli paljon ja teimme pitkiä työpäiviä. Kaiken kaikkiaan oli todella hienoa päästä restauroimaan juuri näitä kalusteita.”

Restauroinnin vaiheet

Kalusteille tehtiin alustava kuntoarvio, jonka perusteella työt olisi mahdollisesti tehtävä restauroinnin yhteydessä löytyvin lisätöin. Tasavallan presidentin kanslia oli antanut kalusteiden mukana arvokalusteiden kunnostusselostuksen, joka antoi yleisen konservointi- ja restaurointiohjeistuksen työlle.

Kuten alan käytäntöön kuuluu, kalusteet dokumentoitiin ennen työn aloittamista, samoin kuin kaikki työvaiheet aina valmiiseen lopputulokseen saakka. Kalusteiden tarkka dokumentointi tässä vaiheessa oli erityisen tärkeää, sillä niille tehtyjä aikaisempia restaurointitoimenpiteitä ei ole kattavasti dokumentoitu. Kunnostusselostus oli osa tilattua työtä, se luovutettiin tilaajalle valmiiden kalusteiden kanssa.

Sohvan TPK 6 perustusten uudelleen verhoilu.

Pöydän TPK 46 kansi ennen ja jälkeen restauroinnin.

Kunnostustyön tavoitteena oli kalusteiden ominaispiirteiden ja luonteen säilyttäminen, mistä johtuen vanhoihin ja arvokkaiisiin kalusteisiin kohdistuvien toimenpiteiden oli perustuttava mahdollisuuksien mukaan alkuperäisiin tai alkuperäisen kaltaisiin työmenetelmiin ja käsittelyaineisiin. Alkuperäisiä materiaaleja ei aikaisemmissa kunnostuksissa ollut kuitenkaan kaikilta osin käytetty. Erityisesti pöytäpintojen lakkauksissa oli käytetty nykyaikaisempia materiaaleja, kuten esimerkiksi alkydilakkoja. Alkuperäisiä verhoiluja ei juuri ollut säilynyt, mutta joitain kerroksia alkuperäisestä verhoilusta sekä fragmentteja pintakankaista löytyi.

Esineet sisälsivät tyypillisiä oman aikakautensa esineisiin verrattavia vaurioita. Pääosin esineet olivat pähkinäviilutettuja, joten viilujen kiinnitystä, täydentämistä ja retusointia tehtiin paljon.

Rakenteet olivat pääosin kunnossa, muutamien esineiden liitoksia täytyi liimata uudelleen kalaliimalla. Koristeosia puuttui, ja niitä tehtiin uudelleen sekä täydennettiin puusta, messingistä ja epoksihartsista. Pintakäsittelyksi kaikkiin kalusteisiin tuli ranskalainen puleeraus.

Työn lopputuloksesta ollaan ylpeitä

Opetusprojektina Presidentinlinnan kalusteiden restaurointi ei poikennut tavanomaisesta muutoin kuin kohteen erityisyyden osalta. Aikataulu oli varsin tiukka, mikä luonnollisestikin aiheutti painetta, mutta myös valmensi opiskelijoita työelämän tositilanteita varten.

Yhteistyö Presidentinlinnan kanslian kanssa oli tiivistä ja hyvin toimivaa koko projektin ajan. Restauroinnin opettajat keskustelivat kanslian sekä sisustusarkkitehdin kanssa sopimukseen, lupiin ja toimintatapoihin liittyvistä kysymyksistä sekä kalusteiden restauroinnin työtapoihin, materiaali- ja pintakäsittelyvalintoihin liittyvistä kysymyksistä. Opettajat jalkauttivat tämän tiedon opiskelijoille opetustilanteissa. Esineille tehtiin mallikatselmus 19.9.2014, juuri ennen työkokonaisuuden valmistumista ja kalusteiden palauttamista, tasavallan presidentin kanslian edustajat, linnanvouti Anne Puonti sekä konservattori Sari Selkee ja arkkitehti Assi Sandelin LPR-arkkitehdit Oy:stä, kävivät Kyamkin Kouvolan toimipisteen restauroinnin pajatiloissa tutustumassa työn lopputulokseen – ja myös työn tekijöihin.

Esineet palautettiin kanslian tiloihin lokakuun alussa ja työn lopputulokseen oltiin tyytyväisiä. Kaikki tekijät olivat ylpeitä lopputuloksesta sekä tyytyväisiä hyvin sujuneesta projektista. Projektista opiskelijat ovat saaneet monipuolisen käytännönläheisen opin ja voivat olla ylpeitä päästessään toteuttamaan yhtenä osatekijänä Presidentinlinnan peruskorjausta. Työkokemus harvoin tarjoutuvan arvokohteen parissa on suuri kunnia kaikille projektiin osallistuneille.

PERKO – Perinne- ja korjausrakentamiskeskushanke

PERKO-hanke käynnistyi 1.5.2013 ja päättyi 30.6.2015. Hankkeen tavoitteena oli selvittää ja suunnitella toimintamalli pysyvän perinne- ja korjausrakentamisen

Perinnekokki
2014 suunnittelua
Oravalassa.

keskus -toiminnan pilotoimiseksi. Pilottikokeilussa kokeiltiin käytännössä, millaisia menetelmiä pysyvän korjausrakentamiskeskuksen toimintaan liittyy. Hanke oli EAKR-rahoitteinen ja myöntäjänä rahoitukselle oli Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Hankkeen tarkoituksena oli kartoittaa perinne- ja korjausrakentamisen keskuksen perustamisen mahdollisuuksia Kymenlaaksoon, josta tällainen keskus vielä puuttuu vaikka tarve sellaiselle on ilmeinen. Hankkeen aikana on tehty paljon aiheeseen liittyvää tiedonhaku- ja tutkimustyötä, jota esitellään laajemmin PERKO – Kymenlaakson perinne- ja korjausrakentamisen keskus -hankkeen satoa -julkaisussa (theseus.fi/handle/10024/97242). Hanke on myös omalta osaltaan innostanut Kymenlaakson rakennusperinneyhdistys Iisakin perustamiseen. Iisakki syntyi Oravalan kartanossa kesäkuussa 2014 pidetyn ensimmäisen perinnerakentamispäivän jälkeen, asiasta kiinnostuneiden keskuudessa. Perinnekäyntejä ovat olleet suunnittelemassa Kyamkin restauroinnin opiskelijoiden lisäksi ryhmä graafikko-opiskelijoita sekä yksi johdonassistenttiopiskelija. Iisakki perustettiin virallisesti helmikuussa 2015. Iisakki on järjestänyt jo lyhyen olemassa olonsa aikana Iisakin kevätpäivän ja perinnerakentamispäivän kesällä 2015 Anjalan kartanossa, joilla pyritään viemään perinnerakentamistietoutta alueen asukkaille. Tapahtumista on tulossa perinne.

Hankkeessa erinomaisena käytännön case-esimerkinä rakennusvaraosien kierrättämisestä toimi Karhulan Kalliopyttingin tuhopolton jälkeinen purkumateriaalien kierrätys. Purkutavaran talteenotossa tehtiin yhteistyötä Sotekin ylläpitämään kierrätyskeskus Ekotallin sekä aikuisten Remppa-pajan kanssa. Tove Alcenius kirjoitti tästä aiheesta seminaarityönsä sekä opinnäytetyönsä. Myös tekniikan opiskelija Joonas Vierimaa teki opinnäytetyönsä Kalliopyttingin purkamisesta.

Hankkeessa tutkittiin myös Kymenlaakson jätteen ja Parik-säätiön kierrätystoiminnan suhdetta mahdollisen perinne- ja korjausrakentamisen keskuksen toimintaan sekä tarkasteltiin laajasti perinne- ja korjausrakentamiskeskuksen haasteita ja mahdollisuuksia alueella sekä valotettiin alan käsitteistöä ja kulttuuriympäristön suojelun mekanismeja. Myös perinne- ja korjausrakentamiskeskuksien roolia rakennusperinnön säilyttäjinä tutkittiin. Näitä aihealueita tarkastelivat erityisesti opiskelijat Tarja Keinänen ja Jenna Pärnänen seminaaritöissään sekä lehtori Anne Räsänen PERKO-julkaisun artikkelissa.

Liiketaloudellista näkökulmaa aiheeseen toi liiketalouden opiskelija Katariina Veinin opinnäytetyö sekä artonomi (AMK) Jenni Laarin opinnäytetyössään esittämät näkemykset perinne- ja korjausrakentamisen keskuksen toiminta- ja yhteistyömahdollisuuksista alueella ja alueen muiden toimijoiden kanssa.

Hankkeen puitteissa syntyi ideoita ja myös konkreettisia neuvoja tulevalle yrittäjälle. Esiin nousi esimerkiksi se, että varaosapankki ei yksinään ole kannattava bisnes, vaan oheen tarvitaan myös muuta toimintaa, joka kiinnostaa suurempaa yleisöä. Liiketoimintaa on hankittava useammasta lähteestä, kuten varaosatoiminta, neuvonta- ja suunnittelupalvelut, opetus- ja kurssitoiminta, sisustus- ja perinnemateriaalit ja kopioiden valmistus huonekaluista, ovista, ikkunoista ja heloista. Myös matkailun mahdollisuudet on hyvä huomioida. Tällaiselle toi-

↓ Kalliopytingin ikkunakoristeet talteenotettuna.

↑ Kalliopytinki, ennen tuhopoltoa. Kuva: Lievonen

minnalle hyviä vinkkejä saa ruotsalaisista ja saksalaisista vastaavista keskuksista – ja myös jo olemassa olevista suomalaisista. Myös keskuksen sijainti ja liiketilan riittävyys ovat elintärkeitä seikkoja. Kysymys ei myöskään ole pikavoittojen keräämisestä, vaan erittäin tärkeää on ymmärtää, että pitkäjänteinen toiminta luo tietoisuutta alueella ja laajentaa asiakaskuntaa sekä luo kontakteja yhteistyökumppaneihin, purkuyrityksiin ja rakennusalan suunnittelijoihin. Esimerkiksi rakennusten purkuprosessien kohdalla hyvä muutos olisi, että purkulupapäätöksen jälkeen, ennen varsinaista purkutöiden aloittamista voitaisiin riittävän ajoissa ottaa talteen hyödylliset rakennusosat.

Hankkeen aikana tehtiin kaksi benchmarking -matkaa Ruotsiin ja Saksaan. Nämä matkat tuottivat tärkeää tietoa perinne- ja korjausrakentamisen keskuksen perustamista varten. Ruotsin benchmarking -matka koettiin onnistuneeksi ja hyödylliseksi, sillä erityisesti Gysingen ja Överjärvan kohteet tarjosivat hyvää mallia Kymenlaaksoon mahdollisesti perustettavalle perinne- ja korjausrakentamisen keskukselle. Usea Suomessa toimiva vastaava keskus on ammentanut Ruotsista mallia, mikä ei ole yllättävää: naapurimaan käytänteet ja toimintatavat koetaan toimiviksi ja tutuiksi Suomessa tälläkin alalla. Saksalaisiin kohteisiin kohdistuneet vierailut antoivat niin ikään hyvää vertailupintaa Kymenlaaksoon suunnitella olevan perinne- ja korjausrakentamiskeskuksen perustamisen edellytyksille.

Perinne- ja korjausrakentamisen keskusta perustettaessa julkinen rahoitus on alullepanija, mutta kannettu vesi ei tunnetusti kaivossa pysy, vaan yritystä perustettaessa tulisi pystyä sitouttamaan toimijoita ja luomaan taloudellisia edellytyksiä toiminnan kannattavuudelle. Nykyinen taloustilanne asettaa omat haasteensa julkiselle rahoitukselle.

PERKO-hanke on ollut antoisa ja hyödyllinen työskä, jonka satoa korjataan toivottavasti pian myös konkreettisesti perinne- ja korjausrakentamisen keskuksen perustamisen merkeissä. Hankkeen tulokset auttavat ja kannustavat yrittäjäksi aikovia ja kaikkia, joita asia kiinnostaa. Heitä on koko ajan kasvava joukko.

Designers' Village 2014–2015

Wood Academy -hankkeen yhtenä tuloksena aloitettiin puumuotoilun koulutus muotoilun koulutusohjelmassa 2013. Koulutus on monimuoto-koulutusta ja kursseihin kuuluu olennaisena osana osallistuminen erilaisiin yritys- ja yhteistyöprojekteihin.

Osana piha- ja ympäristörakentamisen opintoja opiskelijat ovat osallistuneet kesällä 2014 ja 2015 järjestettyihin Designers' Village -tapahtumiin. Designers' Village on viikon mittainen työpaja puutekniikan, -muotoilun ja -arkkitehtuurin opiskelijoille ja se pidetään Messilässä Hollolassa. Ohjelma palvelee oppilaitosten koulutuksellisia tavoitteita sekä teollisuuden ja rakennusalan tutkimus- ja kehitystyötä. Tavoitteena on myös uusien kaupallistettavien tuoteideoiden syntyminen.

Olen toiminut Kyamkin ryhmien ohjaajana. Kyamkin ryhmien lisäksi työpajoihin ovat osallistuneet ryhmät Metropoliasta, Lamkin muotoiluinstituutista ja tekniikan laitokselta. Multimediatiimi on dokumentoinut tapahtumia ja koulutuskeskus Salpauksen opiskelijat ovat auttaneet rakennustöissä.

Tehtävänä on ollut suunnitella keveitä ja purettavia puurakenteita Messilän hiihtokeskuksen ja kartanoalueen käyttöön. Suunnittelutyö on käynnistynyt alkuvuodesta ja kevään aikana suunnitelmia on hiottu työryhmissä mahdollisimman pitkälle ennen työpajaviikkoa. Puurakennelmien teemat ovat lähiympäristöön toiminnallisesti ja luontevasti sijoittuvia. Aiheet ovat etupäässä piha- ja ympäristörakentamisen ja ympäristöaitteen alueilta. Pääasiallisena työskentelyalueena on toiminut Messilän kartanon piha-alue. Valmiit rakennelmat on sijoitettu etukäteen sovittuihin paikkoihin kartanon lähialueille.

Vuonna 2014 rakennelmien teemana oli nuotio- ja levähdyspaikka hiihtokeskuksen käyttöön. Työt ovat todistaneet tarpeellisuutensa ja kaikki ovat kestäneet hyvin käytössä talven yli.

Kesän 2015 työpajan aiheena oli 6–8 hengen huvipaviljonki, jonka materiaaleina olivat puu ja telttakangas. Suunnitelmissa tuli varsinaisen rakenteen lisäksi ratkaista myös koottavuus, jatkettavuus ja varastoitavuus. Tekniikan laitoksen ryhmän aiheena oli kiinteä bussikatos samoilla materiaaleilla toteutettuna.

Kaikkea ei pysty suunnittelemaan etukäteen ja iso osa työpajojen antia onkin ollut ratkaisujen hakeminen ja löytäminen kokeilujen kautta. Tapahtuma on sisältänyt myös tunnustettujen ammattilaisten (muun muassa Panu Kaila, Tapio Anttila, Unto Siikanen, Markku Tonttila) pitämiä luentoja työskentelyn lomassa. Yhdessä tekemisellä, opiskelijoiden kohtaamisella ja vapaa-ajan keskusteluilla on ollut merkittävä osuus työpajassa.

”Majoitus oli hirsimökeissä rinteiden vierellä, niihin mahtui hyvin koko DV-osallistujajoukko. Iltaisin vietimme aikaa keskenämme sekä vähän suuremmalla joukolla. Nuotiopaikalla tutustui hyvin muiden koulujen oppilaisiin vähän epävirallisemmassa ympäristössä. Kaiken kaikkiaan oli mukava ja hyvin järjestetty tapahtuma johon kannatti osallistua.” Näin arvioi työpajakokemustaan Petteri Aalto, Kyamkin puumuotoilun opiskelija.

Designers' Village -tapahtuma pyritään vakiinnuttamaan vuosittain säännöllisesti toistuvaksi. Yhteistyökumppaniyhtykset ovat myös saaneet toivomaansa näkyvyyttä. Designers' Village -työpajojen myötä onkin olemassa vahva verkosto, jonka ympärille on luontevaa rakentaa jatkoa. Tulevina vuosina tapahtuma laajenee ja kansainvälistyy. Designers' Village -kesätyöpaja 2015 oli Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) osarahoittama pilottihanke.

↓ Puumuotoilijoiden PM15KA-suunnitteluryhmä keväällä 2015.

↑ Kesän 2014 työpajassa rakennettua Paanulaavua käytetään ahkerasti Messilän lastenrinteessä.

Ruotsin ja Venäjän välillä käydyllä Kustaan sodalla (1788–1790) oli aikanaan suuria vaikutuksia Kouvolan ja Kymenlaakson alueeseen. Sota mullisti monen tavallisen kymenlaaksolaisen elämän ja kuningas Kustaa III:n oleskelu Kymenlaaksossa synnytti valtaisan määrän tarinoita. Elävät tarinat ja historialliset faktat olivat muhineet kansanmuusikko Jouni Sjöblomin mielessä jo vuosia, ja niinpä hän ryhtyi säveltämään ja käsikirjoittamaan kuoroille sopivia lauluja. Näin syntyi kansanooppera Kustaan sota.

Hanke syntyy ja saa siivet alleen

Lähes kaksi vuotta ennen kantaesityksen ensi-iltaa ohjaaja Piia Kleimola ja säveltäjä-käsikirjoittaja Jouni Sjöblom olivat ensimmäisen kerran yhteydessä Kymenlaakson ammattikorkeakoulun muotoilun koulutukseen. Kesäksi 2014 tarvittiin noin 50 kuorolaiselle vaatteita hankkeen esittelyä varten. Kysymys ei siis ollut vielä varsinaisesta esityksestä. Esiintymisasusuunnittelun ryhmästä lähti kaksi opiskelijaa kokoamaan ja toteuttamaan asukokonaisuuksia. Miesten vaatteet saatiin lainaksi Anjalankosken teatterilta, naisten hameet täytyi valmistaa, paidat ja huivit löytyivät kuorolaisten omista vaatekaapeista tai kirpputoreilta. Aikaa vaatteiden kokoamiseen oli kaksi viikkoa.

Hankkeen huolellinen esittely kannatti. Kustaan sodan toteuttaminen lähti suotuisasti liikkeelle, kun Kymenlaakson rahasto valitsi sen vuoden 2015 kärkihankkeeksi. Hanketta oli rahoittamassa myös Kouvolan kaupunki ja useita muita sponsoreita. Yhteistyökumppaneina toimivat mm. Ankkapurhan kulttuurisäätiö, Anjalan nuorisokeskus ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Mukaan lähti seitsemän eri kuoroa ja kansantanssiryhmä. Esitystä varten koottiin vielä luonnollisesti oma orkesteri.

Pysyviä rakenteitakin tuloksena

Historiallisen Anjalan kartanon pihapiiriin, Kymijolle viettävään rinteeseen rakennettiin aivan uusi Anjalan kartanon Jokinäyttämö. Katsomoa ja näyttämöä olivat suunnittelemassa ammattikorkeakoulun puumuotoilun opiskelijat. Näyttämöksi suunniteltu avoin, plastinen ja katettu muoto asetti haasteita rakentajille ja siitä jouduttiin luopumaan, mutta katsomo toteutettiin opiskelijoiden suunnitelmien pohjalta. 500 henkilölle talkoilla rakennettu katsomo toimi erinomaisesti ja tulee palvelemaan Jokinäyttämöä myös tulevaisuudessa.

Oppia toistamalla – ja vielä kerran toistamalla

Puvustuksen suunnittelu osoittautui liian suureksi kokonaisuudeksi pelkästään opiskelijavoimin tehtäväksi ja niinpä muotoilun lehtori, teatteripukusuunnittelija Seija Kiuru lupautui pukusuunnittelijaksi. Puettavia esiintyjä oli 130 ja toteutettavia pukukokonaisuuksia noin 160. Tarvittiin 1700-luvun sotilasunivormuja ruotusotilaille, venäläisille sotilaille, kasakoille sekä upseereille. Esityksessä oli mukana herrasväkeä ja kansaa sekä Kustaa III ja Katariina II. Aktiivinen tutkimustyö alkoi reilu vuosi ennen ensi-iltaa. Suunnittelu ja materiaalien etsiminen etenivät vähän kerrassaan talven ja kevään aikana.

Kustaa III.

Katariina II
kasakkaupseerin
kanssa.

↓ Ruotsalaisia upseereita ja ruotusotilaita.

↑ Venäläisiä jalkaväen sotilaita ja kasakoita.

Pukujen toteutukseen lähti mukaan kuusi muodin ja puvustuksen opiskelijaa, vasta-alkajia sekä taidoissaan pitkälle ehtineitä. Aluksi urakka tuntui valtavalta, sillä aikaa pukujen toteuttamiseen oli vain kolme kuukautta. Opiskelijat olivat mukana etsimässä kankaita, värjäämässä ja muokkaamassa niitä. Hattuja valmistettiin kaikille sotilaille ja pappilan herrasväelle. Vaatteet kaavoitettiin ja leikattiin, koottiin sovitukseen ja sovitusten jälkeen valmistettiin. Toistoja tuli runsaasti. Eräs opiskelija totesikin projektin päätyttyä: ”Tän kokoluokan ihmis- määrän puvustaminen vaatii kyllä ihan mieletöntä järjestelykykyä ja kaaoksen- hallintaa, et kaikilla on ensi-illassa vaatteet päällä ja jos sanotaan et oppia voi vaan toistamalla asioita riittävästi, niin nyt tuli kyllä todistettua asia.”

Johtopäätökset

Kaikki vaatteet tosiaan olivat valmiina, kun kantaesityksen ensi-ilta koitti 14.8.2015. Samana päivänä Värälän rauhan solmimisesta oli kulunut 225 vuotta. Esityksiä oli elokuun aikana 11 ja teosta tullaan esittämään Kymijoen esittävän taiteen tuki ry:n tuottamana myös kesällä 2016.

Opiskelijoiden panos oli aivan korvaamaton, suuri työ oli saatu päätökseen. Tämänkaltainen yhteistyö opettaa niin opettajia kuin opiskelijoitakin ja seudun kulttuuritoimijat tulivat kerralla tutuiksi. Projektiin mukaan uskal- tautuneet olivat tyytyväisiä oppimaansa ja jokaisella oli mahdollisuus saada onnistumisen kokemuksia.

Kouvolan Muodin Yössä kohtaavat journalismi, muoti ja tapahtumaosaaminen

Kouvolan Ydinkeskusta ry:n organisoimasta Muodin Yö -tapahtumasta ja tapahtuman yhteydessä julkaistavasta Kouvolan Sanomien Muodin Yö -liitteestä on vuosien varrella muotoutunut Kymenlaakson ammattikorkeakoulun LCCÉ®-konseptia erinomaisesti edustava yhteistyömuoto. Kouvolan Sanomat toimii projektin toimeksiantajana, Kouvolan ydinkeskusta ry koordinoivana yhteistyökumppanina ja Kyamkin stylisti- ja graafisen suunnittelun opiskelijat puolestaan Muodin Yö -liitteen luovina sisällön ja ulkoasun tuottajina. Yhteistyökuvio syntyi 2010-luvun vaihteessa Kouvolan Sanomien aloitteesta.

Muodin Yö toistuu ja uudistuu vuosittain

Muodin Yö -tapahtuma järjestetään kaksi kertaa vuodessa, huhtikuun ja syyskuun loppupuolella Kouvolan keskustassa. Mukana tapahtumassa on Kouvolan Ydinkeskusta -yhdistyksen kuuluvia muoti-, kauneus-, sisustus- ja ravitsemusalan yrityksiä. Kouvolan Sanomien Muodin Yö -liitteen tavoitteena on kertoa itse tapahtumasta, tarjota kiinnostavia ja ajankohtaisia artikkeleita mainituista aihepiireistä sekä antaa lukijoille tietoa mukana olevista yrityksistä. Ydinkeskusta ry rakentaa kunkin Muodin Yö -tapahtuman ohjelman sekä kutsuu tapahtuman juontajiksi nimekkäitä kotimaisia muoti- ja viihdealan vaikuttajia. Ammattikorkeakoulun muotoilun opiskelijat rekrytoidaan halukkaiden joukosta Muodin Yö -liitteen tekemiseen. Mukaan tulee yleensä 2–4 designer-stylisti-opiskelijaa sisällön suunnitteluun, artikkeleiden kirjoittamiseen ja muotijuttujen toteuttamiseen sekä yksi tai kaksi graafisen suunnittelun opiskelijaa liitteen ulkoasun suunnitteluun.

Mitä Muodin Yö opettaa?

Opiskelijat oppivat näissä projekteissa monia asioita, monialaisesti. Paitsi aikataulun tärkeys niin myös yhteistyö- ja tiimityöskentelytaidot korostuvat. Designer-stylisti-opiskelijat pääsevät kehittämään journalistisen kirjoittamisen taitojaan omalla ammattialallaan, suunnittelemaan ja toteuttamaan muotikuvauksia ja graafikot puolestaan suunnittelemaan lehden ulkoasua ja taittoa, huomioiden myös myydyin mainostilan liitteen kokonaisuudessa. Kaiken tämän taustalla on kohderyhmän huomioiminen eli se, että liitettä julkaistaan ennen kaikkea kouvolaalaisille, kaupungin keskustassa asioiville kuluttajille. Kouvolan Sanomien toimeksiannot ovat olleet hyvin avoimia lopputuloksen vaatimusten suhteen. Lehden taholta on toivottukin uutta, nuorekasta ja ennakkoluulotonta otetta Muodin Yö -liitteiden sisältöön ja ulkoasuun.

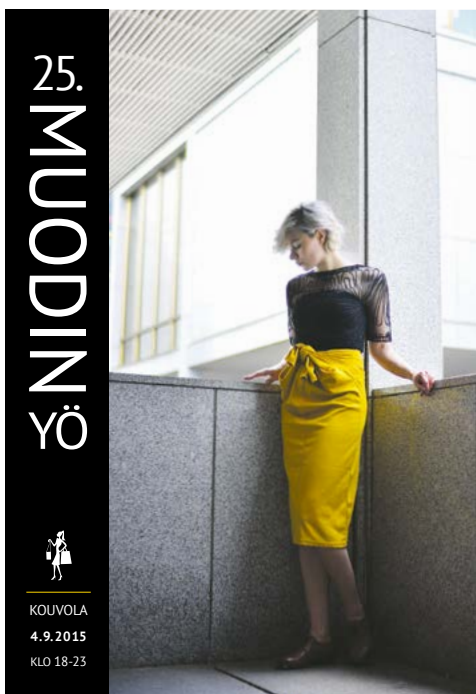
Kaksi kertaa vuodessa ilmestyvän liitteen toimittamista ja ulkoasun suunnittelua leimaa ammattimainen ote myös aikataulun suhteen. Kun työryhmä on saatu koottua ja aloitustapaamiset pidettyä, jää opiskelijoille aikaa itse artikkeleiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä ulkoasun suunnitteluun usein vain muutama viikko muun opiskelun rinnalla. Erityisesti syksyn liitteen aikataulu on todettu haastavaksi, varsinkin jos toimituskunta on saatu koottua vasta elokuussa, lukuvuoden juuri alkaessa. Tällainen työskentelytapa valmentaa kyllä työelämän nopeampaiseen rytmiin ja opettaa paineen sietokykyä – valmista materiaalia on saatava aikaan ripeästi!

Muodin Yö -liitteen toimintamalli Kyamkissa etenee usein siten, että jo kerran projektissa mukana olleet opiskelijat tekevät myös seuraavaa liitettä ja voivat näin kokemuksellaan ohjeistaa uusia sisällön ja ulkoasun tuottajia. Koska työryhmät ovat pieniä ja opiskelijat edustavat eri vuosikursseja, on projekteissa tehty työ huomioitu henkilökohtaisissa opetussuunnitelmissa erillisinä projekteina, työharjoitteluna tai vapaavalintaisten pintojen opintopisteinä.

Konsepti vain paranee vuosi vuodelta

Opiskelijat ovat olleet tyytyväisiä yhteistyömalliin ja siihen, miten paljon vastuuta heille on annettu. Alussa on voitu kokea epävarmuutta, koska moneen asiaan on jouduttu hyppäämään kylmiltään ilman aikaisempaa kokemusta tai tarkkoja ennakkovaatimuksia. Projektin edetessä innostus ja tyytyväisyys omaan työhön ovat kasvaneet.

Yhteistyökuvion ja kumppanuuden jatkuessa jo vuosia on Kyamkin tahollakin opittu projektin vuosirytmiksi eli se, milloin on aika rekrytoida ja varmistaa seuraavan Muodin Yö -liitteen työryhmä. Ohjaaviksi opettajiksi nimetyt opettajatkin ovat vuosien saatossa jääneet taka-alalle seuraamaan tyytyväisinä sitä, miten työryhmien opiskelijat toimivat itseohjautuvasti, oma-aloitteisesti ja vastuuntuntoisesti, ja miten vuosi vuodelta lopputulokset ovat tasokkaita, kiinnostavia, sisällöltään sekä ulkoasultaan uudistuvia ja ammattimaisesti toteutettuja. Yhteistyökumppaneilta saatu palautekin on ollut lähes aina kiittäväää, ellei jopa ylistävää. Tältä yhteistyöpohjalta on hyvä jatkaa eteenpäin.

Työelämäjaksojen kokemukset – me osataan!

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun yksitoista opettajaa oli työelämäjaksolla seitsemässä eri organisaatiossa vuosien 2014–2015 aikana osana Open House -hankkeen toimenpiteitä. Työelämäjaksojen tavoitteena oli edistää osaamisen vaihtoa ammattikorkeakoulun ja työelämän välillä sekä kehittää ammattikorkeakouluhenkilöstön ammatillista osaamista ja erityisesti tutkimus- ja kehittämistoimintaosaamista. Kaikki työelämäjaksolla olleet opettajat kokivat jaksoson hyödylliseksi oman osaamisensa kasvun näkökulmasta. Toisaalta yhtenä selkeänä tuloksena voidaan todeta, että jaksolla olleiden henkilöiden luottamus omaan osaamiseen vahvistui.

Työelämäjaksomalli

Perinteiseen työelämäjaksojen toteutusmalliin verrattuna tutkimus- ja kehittämisosaaminen integroitiin jaksoon kehittämistehtävänä. Tehtävä määriteltiin vastaanottavan organisaation tarpeesta ja työelämäjaksolle menevien opettajien osaamisen ja kiinnostuksen perusteella. Työelämäjaksosta laadittiin kirjallinen sopimus, johon myös kehittämistehtävä kirjattiin ylös. Työelämäjaksot pyrittiin tekemään pareina, joissa kahden eri alan opettajat menevät jaksolle samaan aikaan samaan paikkaan. Työelämäjakson ohjeellinen pituus on kuusi viikkoa. Sitä ennen oli yksi viikko suunnittelu- ja valmistautumisaikaa ja jaksoson jälkeen yksi viikko arviointiin, raportointiin ja tulosten eteenpäin viemiseen. Työelämäjakson aikainen palkka maksettiin hankkeesta. Toteutusmalliin kuului myös, että ammattikorkeakoulusta nimettiin jokaiselle jaksolaiselle tai parille mentori. Työelämäjakson jälkeen opettajat tekivät itsearviointin ja kirjoittivat työelämäjaksoistaan artikkelin hankkeen julkaisuihin.

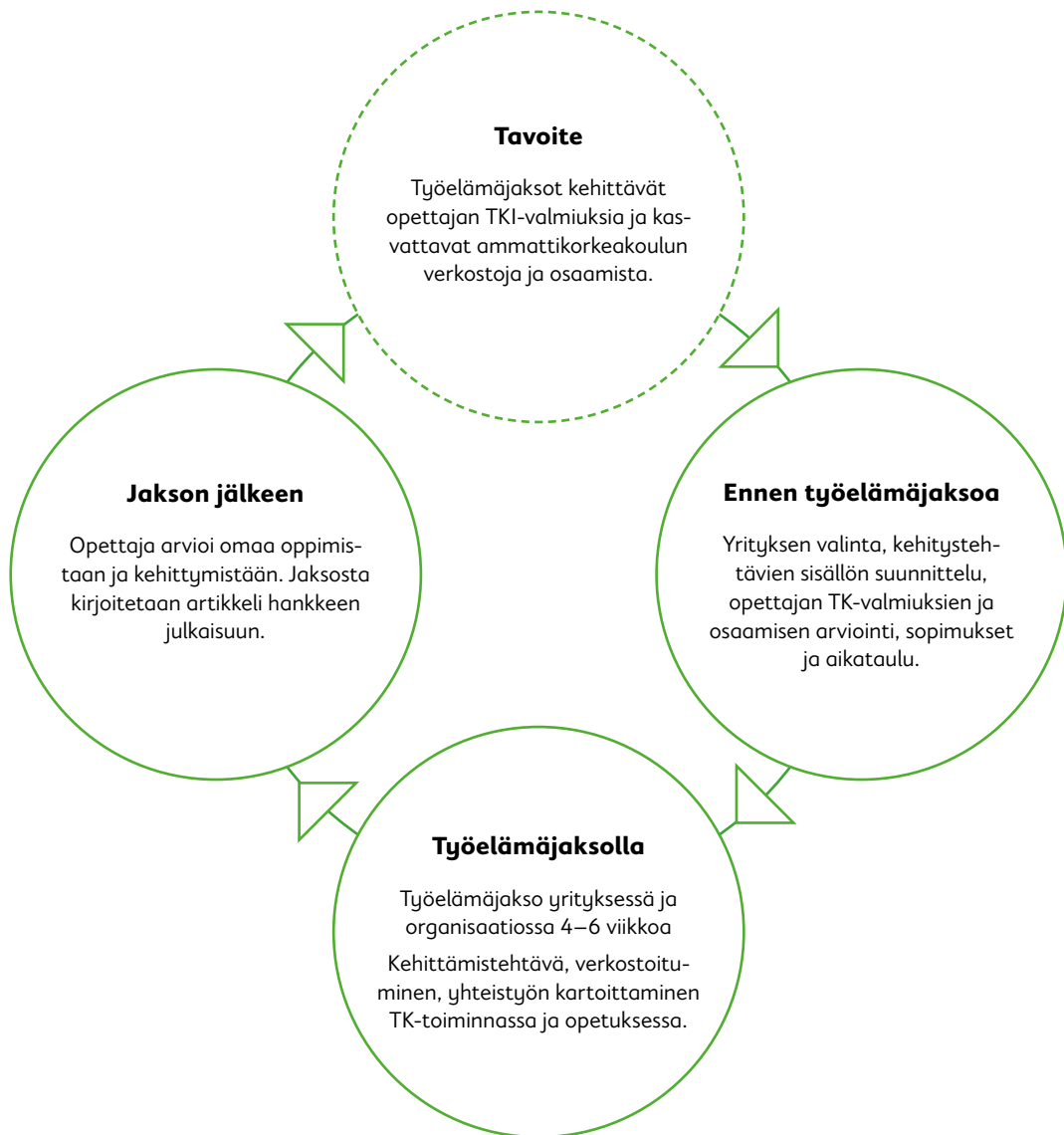
Osaamisen kasvu työelämäjaksoilla

Työelämäjaksojen palautteen perusteella työelämäjakson keskeisenä antina oli verkostoituminen ja käytännöllisen osaamisen kehittyminen sekä motivaation kasvu. Vahvistusta saatiin myös sille, että oma osaaminen ja opetustyö vastaavat työelämän tarpeita. Jaksojen tuloksena henkilöstö sai uusia ajatuksia opintosisältöjen ja opetustapojen kehittämiseen ja pystyi hyödyntämään työelämäjaksonsa antia ja yhteistyösidosettä opiskelija- ja hankeyhteistyössä.

Yritysten näkökulmasta työelämäjaksoja pidettiin hyvänä toimintamallina osana ammattikorkeakoulujen aluekehitystehtävää. Tärkeänä nähtiin yhteistyön jatkuvuus myös hankkeen jälkeen.

Open House -hanke on osoittanut työelämäjaksojen hyödyt. Hanketta toteutaneissa kolmessa ammattikorkeakoulussa keskustellaan työelämäjaksojen mahdollistamisesta pysyvänä toimintamallina.

Open House -työelämäjaksomalli

Uusien viestintävälineiden kokeilu Vetovoimainen Kymenlaakso -hankkeessa

Hanke oli valmisteluprojekti Kymenlaakson vetovoimaisuutta koskevalle hankkeelle, ja se toteutettiin vuoden 2014 aikana. Valmistelussa tavoitteena oli luoda maakunnan eri toimijoiden yhteinen tahtotila ja yhteiset tavoitteet vetovoimaisuuden lisäämiseksi, sekä laatia niiden pohjalta toimintamalli ja toteutus suunnitelma varsinaiselle vetovoimahankkeelle.

Viestinnällä oli hankkeessa suuri merkitys, koska tarkoituksena oli innostaa ja sitouttaa useita eri toimijoita yhteistyöhön. Kyseessä oli myös laaja, koko maakunta koskeva hanke, joten siinä haluttiin kokeilla viestintävälineitä, jotka eivät vaatisi hankkeeseen osallistujilta välttämättä aina läsnäoloa. Toisaalta haluttiin myös, että opiskelijat voisivat tehdä aitoja projektitoimia hankkeessa. Niinpä opiskelijat toteuttivat hankkeeseen muun muassa nettisivut ja kirjoittivat blogeja sekä pitivät työpajoja.

Havainnot uusista viestintävälineistä

Wikispaces-wikialusta:

Wikialusta otettiin käyttöön hankkeessa keväällä. Kokouksiin osallistujilta kysyttiin halukkuutta käyttää wikiä ja koska suurin osa oli halukkaita, wikialusta luotiin ja otettiin käyttöön. Wikissä on mahdollista jakaa ja tuottaa materiaalia, kommentoida ja keskustella. Parhaimmillaan wiki toimii osittain kokousten korvikkeena, keskustelun avaajana ja ylläpitäjänä sekä materiaalin säilytysalustana.

Vaikka kaikille luotiin mahdollisuus käyttää wikiä, sitä ei otettu keskustelualustana aktiiviseen käyttöön. Wiki toimi hankkeessa enemmän tiedon säilytyspaikkana kuin interaktiivisena kanavana. Esimerkiksi kokousmateriaalit ladattiin alustalle, mutta niitä ei muistutuksista huolimatta kommentoitu eikä ehkä luettukaan wikistä vaan todennäköisesti sähköpostista.

Twitter:

Twitteriä pohdittiin mahdollisena tiedottamisen kanavana hankkeessa, koska Twitterin käyttöönotto on helppoa. Twitter on myös kanava, jolla on helppo tiedottaa lyhyesti, kun jotain viestimisen arvoista ja tärkeää tapahtuu. Twitter vaatii kuitenkin laajan tviittaajajoukon ja niin mielenkiintoisia tviittejä, että niille saa lukijoita, seuraajia ja edelleentviittaajia. Tviittejä pitää myös tulla riittävän usein, jotta seuraajien mielenkiinto pysyy yllä. Twitter tarvitsee viestintävälineenä lyhyen hankkeen aikana kuitenkin hyvän pohjatyön tai vaihtoehtoisesti riittävän nimekkäitä osallistujia, joiden tviittejä seurataan, kommentoidaan ja jaetaan eteenpäin. Twitter-ideasta luovuttiin tällä kertaa.

Blogit:

Sekä opiskelijat että hankkeessa mukana olijat kirjoittivat blogia. Blogilla haettiin ennen kaikkea näkyvyyttä hankkeelle ja siinä tehdyille tutkimuksille ja kokeiluille. Kuten twitter, myös blogi toimii parhaiten, jos lukijakunta on valmiina tai sellaisen saa nopeasti muodostettua vaikkapa omasta lähipiiristä tai asiakkaista. Blogille saa toki lukijoita mielenkiintoisella aiheella tai sisällöllä, mutta

se vaatii pidemmän ajan. Omien nettisivujen tai sosiaalisen median kautta on myös mahdollista markkinoida blogia, mutta tietoisuus hyvistä blogeista liikkuu viraalisti, jolloin se vaatii myös jatkuvaa ja aktiivista läsnäoloa somessa, mieluiten useassa kanavassa. Parhaimmillaan blogi on interaktiivinen keskustelukanava, ei pelkästään yksisuuntainen tiedotus- tai mielipidekanava.

Muut viestintävälineet

Vetovoimainen Kymenlaakso -hankkeen nettisivuna toimi pääasiassa kaikille hankkeille varattu esittelysivu Kyamkin sivuston alla. Tämä johtui pitkälti siitä, että hankkeen oma sivusto valmistui vasta niin loppuvaiheessa, ettei sitä ehditty hakukoneoptimoida, eikä täysin hyödyntää hankkeen viestinnässä.

Yleisinä yhteydenpitovälineinä käytettiin perinteisiä puhelinta ja sähköpostia, koska niiden käyttöön on totuttu ja ne ovat kaikkien saatavilla. Liian monet salasanat ja kirjautumiset varmistavat valitettavasti usein vain sen, ettei uutta järjestelmää tai palvelua käytetä. Tämä oli varmasti myös yksi syy siihen, ettei Wiki-alustaa käytetty.

Joihinkin kokouksiin muutama henkilö osallistui myös Skypen välityksellä, jolloin välimatkaa ja matkustamista saatiin minimoitua. Skypeä käyttöä erilaisissa kokouksissa ja seminaareissa kannattaisi harkita. Näiden lisäksi työpajoissa ja esittelyissä kokeiltiin paljon yksittäisiä viestintä- ja esitysvälineitä (esimerkiksi Powtoon) onnistuneesti.

Yhteenveto

Vetovoimainen Kymenlaakso -hankkeessa tuli hyvin esiin, että ihmiset käyttävät niitä viestintävälineitä, joita he ovat tottuneet käyttämään työssään muutoinkin. Uusia välineitä otetaan käyttöön ehkä vain pakon edessä tai jos niistä koetaan olevan aidosti hyötyä. Vaihtoehtoinen tapa ottaa hankkeessa tai projektissa käyttöön jokin uusi (viestintä)väline on määrittää se ainoaksi käytettäväksi, mutta uuden asian pakolla syöttäminen harvoin on paras keino saada viestintävälineelle positiivista nostetta ja käyttöä. Yleensä hankkeen viestinnässä käyttöön kannattaa ottaa vain muutama väline, joista vain yksi voi olla sellainen, ettei se ole ollut käytössä aiemmin. Ja silloinkin on hyväksyttävä se, että uuden viestintävälineen käyttö jää ehkä vain yhden hankkeen mittaiseksi kokeiluksi, eikä sen käyttö vakiinnu.

Viestintävälineistä ei tänä päivänä ole pulaa: enemmänkin on pulaa ajasta, jolla kaikkia välineitä ehtisi opetella. Ja kuten Vetovoimainen Kymenlaakso -hankkeessa tehdyssä mediaseurannassa havaittiin, eniten Kymenlaaksoon liittyviä osumia sekä perinteisessä että sosiaalisessa mediassa saatiin, kun tekijänä oli jokin tunnettu julkisuuden henkilö. Ja koska tämän julkisuuden rakentaminen kestää kauemmin kuin yhden hankkeen ajan, on myös tarkkaan mietittävä, kuka on hankkeessa viestien lähettäjä. Etenkin huomion hankkiminen sosiaalisessa mediassa vaatii tarkkaa suunnittelua, vaikka se saattaakin

Pyöreät pöydät
Ankkapurhan
teollisuusmuseossa.

näyttää sattumanvaraiselta. Tutkimuksen mukaan toimittajat kokevat edelleen asiantuntijat ja yritysten tiedotteet tärkeimmiksi tietolähteiksi, vaikka sosiaalista mediaa käytetäänkin paljon.

Hankkeiden viestintää ja hankkeista viestimistä olisi hyödyllistä miettiä hyvissä ajoin jo ennen varsinaisen hankkeen alkua. Selkeän tavoitteen asettaminen myös viestinnälle helpottaa huomion saamisessa mediassa. Liian usein viestintä muistetaan vasta, kun hanke on jo loppuvaiheessa. Hyvällä ja suunnitellulla viestinnällä voidaan tukea näkyvyyttä ja onnistumista koko hankkeen ajan. Myös hankkeen nimellä on merkitystä, kun mietitään viestintää ja markkinointia – lyhyt nimi toimii aina paremmin.

Uudesta opettajuudesta kansainväliseen opettajuuteen

Uusi opettajuus on puhuttanut ammattikorkeakouluissa jo vuosikymmenen ajan. Sen merkkeinä ovat uudet työtavat, vuorovaikutteisuus ja yhteistoinnallisuus, jotka haastavat perinteisen luokkahuoneopettamisen. Opiskelijoiden arvojen muutokset, kilpailu opiskelijoista ja nopeasti kehittyvät uudet oppimisteknologiat voimistavat uuden opettajuuden tarvetta. Opettajan työ on monipuolistunut myös tutkimus- ja kehitystehtävien ja alueellisen kehityksen tukemisen myötä. Korkeakoulu on avautunut suhteessa toimintaympäristöön ja opettajan työ laajentunut opettamisesta koulutusten ja toiminnan kehittämiseen sekä ulkoiseen verkostotyöhön. On myös todettu ammattikorkeakoulujen kansainvälisen yhteistoiminnan laajentuneen voimakkaasti.

Tavoitteena on, että ammattikorkeakouluopettaja pystyisi tulkitsemaan käytäntöä ja teoriaa rakentaen samalla yhteistä kieltä korkeakoulun ja työelämän välille. Haasteena on se, että opettajia hallitsee tyypillisesti tieteellinen orientaatio, joka ehkäisee aitoa kohtaamista ja hedelmällistä vuorovaikutusta työelämän toimijoiden kanssa.

Opettajuuden kansainvälinen ulottuvuus

Tässä lyhyessä artikkelissa nostan esiin uuden opettajuuden kansainvälisen ulottuvuuden viimeaikaisten omien kansainvälisten opettajavaihto- ja TKI-hankekokemukseni valossa. Kohdistan huomion kansainvälisyyden laatuun siksi, että se näyttää jääneen katveeseen muun muassa edeltävän vuosikymmenen pohdintoissa. Pekka Auvinen (2006) tarjoaa selkeän kuvan opettajan työn ja osaamisvaatimusten muutoksista kuvaten vaatimuksia vuonna 1990 (ammattillinen opettaja) ja 2002 (AMK-opettaja) sekä visioiden vaatimuksia vuodelle 2010. Kansainvälisyys kuuluu ammattikorkeakouluopettajan vuoden 2002 menetelmällisiin osaamisvaatimuksiin, mutta jostain syystä se ei enää näy (silloisessa) osaamisvisiossa vuodelle 2010. Auvisen tarkoitus tuskin on ollut heittää kansainvälisyyttä romukoppaan varsinkin kun hän myöhemmin kirjoituksessaan siteeraa Pentti Rauhala, joka sanoo ammattikorkeakoulun opettajan työn tarjoavan näköalapaikan ”kansainvälisen yhteistyön kentille”.

Kun vuosista 2002 ja 2010 on jo aikaa, on sopivaa katsoa miten tämä näköalapaikka on käytetty ja miten sen voisi käyttää – yhden opettajan kokemusten valossa – jos ja kun halutaan pitää kiinni korkeakoulun kansainvälistymistavoitteista. Tässä yhteydessä Auvisen osaamisvaatimusten ajallista jaottelua voisi tulkita ymmärtävästi siten, että vuoden 2010 vaatimuksiin liitetty tutkimus- ja kehitystoiminnan osaaminen sisältäisi T&K-osaamisen sen luonnollisessa kansainvälisessä kontekstissaan.

Kansainvälisessä toiminnassa on useita tasoja. Perustana ovat yksilön asenteet, tiedot ja taidot suhteessa kansainvälisyyteen. Toiseksi kotikansainvälisyys tuo maailman omaan kouluun, mikä ammattikorkeakoulussa tapahtuu ulkomaisten opiskelijoiden toimesta. Kolmanneksi voidaan puhua kansallisesta kansainvälisyydestä, jossa vaihdetaan osaamista kotimaassa erilaisia kansainvälisiä projekteja tehneiden tahojen kanssa. Neljännellä tasolla on henkilöliikkuvuus ja hanketoiminta yli rajojen. (Opetushallitus ja CIMO 2008) Ammattikorke-

koulujen kansainvälisen toiminnan näkyvä ydin on paljolti neljännellä tasolla, johon opiskelija- ja opettajavaihdot sekä kansainväliset T&K-hankkeet liittyvät. Neljänteen tasoon sisältyy käytännön kokemusten valossa kuitenkin useita välitasoja tai muunnelmia. Kansainvälinen opettajuus ei avaudu ja kehity ilman näiden muunnelmien erittelyä ja ymmärtämistä.

Opettajavaihdon vaihtoehdot: kolme vaihetta

Olen kokenut opettajavaihdot hyvänä mahdollisuutena tutustua erilaisiin oppimiskulttuureihin ja opetusmenetelmiin. Lisäksi tärkeää on ollut etäisyydenotto opetuksen arjesta Suomessa ja reflektiivisemmän suhteen luominen oman opettajuuden ja työyhteisön kehittämiseen. Henkireikäkin opettajavaihto on ollut. Perinteinen opettajavaihto ei kuitenkaan enää vähään aikaan ole tuonut suurta lisäarvoa opetukseen tai itsensä kehittämiseen. Huomaan, että mielekkään kansainvälisen tekemisen painopiste on siirtynyt tutkimus- ja kehitystoimintaan Auvisen hahmotteleman opettajan osaamisvaatimusten kehittymisen suunnassa.

Kansainvälistyminen tutkimus- ja kehitystoiminnan mukana on siihen mukaan lähteneen opettajan näkökulmasta monivaiheinen prosessi. Prosessi on yllä esitellyn koulun kansainvälistymisen tasojen tapainen, mutta on mielekkäämpää puhua prosessista ja vaiheista kuin tasoista. Kuvaan seuraavaksi prosessin vaiheita omien kokemusteni kautta.

Ensimmäinen vaihe on kotikansainvälisen projektin luominen oman tai tiimin opetuksen ja oppimisen kehittämiseksi. Tämä sai tapauksessani alkunsa opettajavaihtoa monipuolisemmalla missiolla toteutetusta yhteisöllisestä benchlearning-matkasta ulkomaiseen yliopistoon. Matka poiki idean tuoda kyseisen yliopiston opettajat (pääosin heidän kustannuksellaan) omille opintojaksoillemme tiimiopettamaan. Se puolestaan toi käyttöön uutta ajattelua ja teorioita, joista kehkeytyi visio kansainvälisestä, mutta kansallisesti rahoitetusta T&K-projektista. Saimme yhteistyöhön ulkomaisen työelämäkumppanin kautta pari muutakin korkeakoulua ja niin kotikansainvälinen projekti oli hakemuksen kirjoittamista vaille valmis. Rahoitus järjestyi, kun hakemus kirjoitettiin yhdessä kokeneen hankekirjoittajan kanssa huolehtien erityisesti siitä, että hankkeessa oli rahoittajan toivoma tuore näkökulma. Toiminnan kotikansainvälisyyttä luonnehti vielä se, että ulkomaiset yliopistot, korkeakoulut ja yritykset olivat ”vain” ystävällismielisiä yhteistyötahoja eivätkä rahoitusosuutta saavia kumppaneita.

Toinen vaihe kohti T&K-painotteista kansainvälistä opettajuutta tapahtui lähtemällä mukaan ulkomaisten kumppaneiden johtamiin kansainvälisiin projekti-konsortioihin. Tämä tietysti edellytti, useimmiten sattumien kautta syntyneitä, suhteita ja verkostoja, joissa yhteistyön mahdollisuudet avautuivat. Rooleina oli sekä korkeakoulumme toimiminen tutkimuskohteena että laajempi osallistuminen tutkimuksen tekoon. Tutkimuskohteena toimiminen osoittautui hyväksi astinlaudaksi jälkimmäiseen varsinkin kun ulkomaisena projektinjohtajana oli tunnettu yliopisto ja kumppanina tuntemattomampi alueellisesti profiloitunut ammattikorkeakoulu kuten Kymenlaakson ammattikorkeakoulu.

Kansainvälisten verkostojen laajentumisen ja syventymisen myötä samaan kehitysvaiheeseen kuuluvat useammat ulkomailta tulleet pyynnöt osallistua pienempien ja melko isojenkin EU-rahoitteisten projektien hakukonsortioihin. Avoin ja kiinnostunut suhtautuminen pyyntöihin oli tietysti tärkeää. Tarjoutuissa hankekumppanuuksissa toteutui useimmiten aktiivinen TKI-toimijan rooli ja yhteistyön ennakoasetelma oli entistä tasapainoisempi, mikä näkyi muun muassa partnereiden budjettien jakautumisessa.

Kolmannessa vaiheessa syntyi idea itse johdetusta kansainvälisestä TKI-hankkeesta. Hankevalmistelu nytkähti eteenpäin, kun idealle löytyi potentiaalinen rahoittaja EU-ohjelmista ja kaksi kiinnostunutta kv-kumppania ja kun idea sai kannatusta myös omassa talossa. Hanke läpäisi kaksivaiheisen hakuprosessin puolentoista vuoden sitkeän valmistelun jälkeen. Valmistelun varrella projektin johto siirrettiin valmisteluresursseihin ja kyseiseen rahoitusinstrumenttiin liittyvään kokemukseen nähden sopivammalle kotimaiselle kumppanille (alueellinen kehitysyritys), mikä osoittautui hyväksi ratkaisuksi. Joustavuus konsortion lopullisista rooleista sovittaessa varmisti optimaalisen hakutuloksen ja projektin johtamisen tinkimättä korkeakoulun tavoitteista. TKI-vetoisen kansainvälisen opettajuuden tässä, vielä kehittyvässä, vaiheessa toimijoiden roolien uudelleenmäärittely vaikutti onnistuneelta.

Neljäs vaihe on jo ovella

Tuleva neljäs vaihe hämmöittää. Olen saanut olla pari vuotta mukana laajassa ja mielenkiintoisessa kansallisessa TKI-hankkeessa. Tämän hankkeen kautta on syntynyt kansainvälisiä yhteyksiä, joissa on synnytetty uusi kansainvälinen hankeidea ja osoitettu kiinnostusta konsortion muodostamiseen sillä edellytyksellä, että Kyamk johtaisi sitä. Näin useiden TKI-painotteisten kansainvälisen opettajuuden kehitysvaiheiden kautta on tultu pisteeseen, jossa on visioitava vakavammin niin omaa kuin Kymenlaakson ammattikorkeakoulunkin roolia laajemmassa TKI-hankkeessa.

Vaikuttaa siltä, että vasta neljännessä vaiheessa nousee toden teolla kysymys ammattikorkeakoulun roolista työelämän uudistajana ja muutoksen edistäjänä. Myös kysymys kansainvälisestä opettajuudesta näyttää merkittävämpänä. Miten keskeinen rooli isossa kansainvälisessä TKI-hankkeessa vaikuttaa minuun opettajana? Todellakin – ei vain se, millaisia näköaloja se avaa kansainvälisen yhteistyön kentille kuten Rauhala vuonna 2004 pohdiskeli, vaan millaisia näköaloja avautuu kansainvälisen yhteistyön kentiltä kotimaahan, omaan ammattikorkeakouluun, sen opiskelijoihin ja opettajiin sekä alueen työelämään?

Tuntuu, että jälkimmäinen kysymys on tällä hetkellä jopa tärkeämpi oman opettajuuden ja ammattikorkeakoulun kehittymisen kannalta. TKI-painotteisen kansainvälisen opettajuuden vision voisikin ilmaista muunneltuna John F. Kennedyn lausumasta: olennaisinta ei ole se, mitä ammattikorkeakoulun TKI-toiminta voi antaa minulle, vaan se, mitä minä voin antaa opiskelijoilleni ja alueelleni ammattikorkeakoulun TKI-toiminnan avulla.

- Atjonen, P.** 2005. Arviointi opetuksen ja oppimisen tueksi. Teoksessa: H. K. Lyytinen & A. Räisänen (toim.) Kehittämissuuntaa arvioinnista. Jyväskylä: Koulutuksen arviointineuvoston julkaisuja 6, 143–152.
- Auvinen, P.** 2004. Ammatillisen käytännön toistajista monipuolisiksi aluekehittäjiksi? Ammattikorkeakoulu-uudistus ja opettajan työn muutos vuosina 1992–2010. Joensuun yliopisto. Kasvatustieteellisiä julkaisuja nro 100.
- Auvinen, P.** 2006. Ammattikorkeakoulun opettajan työn muutos 1992–2010. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun 10-vuotisjuhlaseminaari 18.1.2006. <http://www2.kyamk.fi/dl/Juhlaseminaari06/Auvinen180106.pdf>. [viitattu 1.11.2015].
- Auvinen, P., Heikkilä J., Ilola, H., Kallioinen, O., Luopajarvi, T., Raji, K. & Roslöf, J.** 2010. Suositus tutkintojen kansallisen viitekehysten (NQF) ja tutkintojen yhteisten kompetenssien soveltamisesta ammattikorkeakouluissa. ARENE. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto. Saatavissa: http://web.novia.fi/sbok2014/files/kompetenser/Allmanna_kompetenser.pdf.
- Frilander-Paavilainen E-L.** 2005. Opinnäytetyö asiantuntijuuden kehittäjänä ammattikorkeakoulussa. Helsingin yliopiston kasvatustieteen laitoksen tutkimuksia 199. Väitöstutkimus.
- Frilander-Paavilainen E-L.** 2007. Opinnäytetyön ohjaus työelämässä. Teoksessa: Toljamo M. & Vuorijärvi A. Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö kehittämiskohteena. Oulun seudun ammattikorkeakoulu.
- Heikkilä A., Jokinen P. & Nurmela T.** 2008. Tutkiva kehittäminen. Helsinki: WSOY.
- Jokiniemi, S.** 2006. Uusi opettajuus, ammatti-identiteetti ja tiedonhankinta. Informaatiotutkimus 25(3), 57–68.
- Kananen J.** 2012. Kehittämistutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 134.
- Lyytinen, H. K. & Nikkanen, P.** 2005. Arvioinnin tuottama voimaantumisen. Teoksessa: H. K. Lyytinen & A. Räisänen (toim.) Kehittämissuuntaa arvioinnista. Jyväskylä: Koulutuksen arviointineuvoston julkaisuja 6, 129–141.
- Opetushallitus ja CIMO 2008. Kansainvälisyys – juhlapuheista koulun arkeen. Ladattu 1.11.2015 http://www.oph.fi/download/46528_kansainvalisyys_juhlapuheista_koulun_arkeen.pdf
- Pedagogiset kokeilut jakoon! Polkuja interaktiiviseen yliopisto-opetukseen 2015. Toim. Päivikki Jääskelä & Marja Kokko. Tekijät Bottas, R., Järvelä R-L. et.al. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Saatavissa <https://peda.net/jyu/julkaisut/is> [Viitattu 31.10.2015].
- Rauhala, P.** 2004. Perinteisestä opettajasta tietoyhteiskunnan kansankynttiläksi. Ammattikasvatuksen aikakauskirja 6(4), 58–68.
- Rissanen R.** 2003. Työelämälähtöinen opinnäytetyö oppimisen kontekstina. Tampereen yliopiston kasvatustieteen laitos. Väitöstutkimus.
- Räisänen, A. & Rökköläinen, M.** 2005. Oppimistulosten arviointi laadunvarmistuksena. Ammatillinen koulutus. Teoksessa: Heikki K. Lyytinen & Anu Räisänen (toim.) Kehittämissuuntaa arvioinnista. Jyväskylä: Koulutuksen arviointineuvoston julkaisuja 6, 193–211.
- The IAC coaching masteries – overview. 2015. http://www.certifiedcoach.org/index.php/get_certified/the_iac_coaching_masteries_overview/.
- Tuomi, L. & Sumkin, T.** 2012. Osaamisen ja työn johtaminen – organisaation oppimisen oivalluksia. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Toikko T. & Rantanen T.** 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy.

Toljamo M. & Vuorijärvi A. (toim.) 2007. Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö kehittämis-kohteena. Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Vilka H. 2015. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus.

Virolainen, I. 2014. Coaching oppimisen edistämisen välineenä. Teoksessa Mäkelä-Marttinen, L. (toim.) Into-oppimisesta. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Kouvola.

Virolainen, I. 2010. Johdon coaching: Rajanvetoja, taustateorioita ja prosesseja. Väitöskirja. Lappeenrannan teknillinen yliopisto.

Virolainen, I. 2008. Opettajasta valmentajaksi. Teoksessa Ala-Uotila, H., Frilander-Paavilainen, E-L. & Lindeman, A. (toim.) Yrittäjämäisen toiminnan oppiminen Kymenlaaksossa. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Kotka. 22–30.

Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa on julkaistu vuodesta 2009 alkaen Learning and Competence Creating Ecosystem, LCCE® -kirjoja, jotka avaavat ja kokoavat palkitun LCCE®-mallin mukaisten ekosysteemien (oppiminen ja innovaatiot) kehittämistyötä ja keskustelua.

LCCE®-malli on käytänteitä ja kokeiluja, mutta myös kokemuksia ja keinoja, kansainvälisyyttä unohtamatta. Kymenlaakson kaksi kaupunkia, Kouvola ja Kotka, naapurikuntineen mahdollistavat monenlaisen ja monialaisen ammattikorkeakoulun ja yritysten sekä ympäröivän yhteiskunnan välisen yhteistyön.

Tässä julkaisussa esitellään Kymenlaakson ammattikorkeakoulun yritys yhteistyötä opinnäytteistä, harjoittelusta ja erilaisista projekteista. Koulutuksen arviointi muuttuu ja sen mukana muuttuvat myös opetus ja menetelmät, näitäkin kirjassa esitellään. Mukana on pohdintoja korkeakoulutuksen tulevaisuudesta ja nykypäivästä – oppia voi myös ja erityisesti työtä tekemällä. Myös opettajan rooli muuttuu – hän on oman alansa ammattilainen, ohjaaja ja valmentaja, valmiina kansainvälisiin yhteistyöprojekteihin.